

Interventieplan Vogels

Draaiboek voor de opvang en verzorging van getroffen vogels in de nasleep van een olieverontreiniging of een andere uitzonderlijke situatie op zee

*Met de medewerking van het
Coördinatiepunt Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden*

*Met de steun van het
Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling*

Inhoudsopgave

1. Leeswijzer	1
2. Lijst van bestemmingen	2
3. Lijst van de wijzigingen	5
4. Invulformulier voor wijzigingen	6
5. Lijst van de gebruikte afkortingen	7
<u>DEEL 1: STRATEGIE</u>	
1. Waarom dit Interventieplan? (rationale)	10
2. Algemeen kader	12
2.1 Toepassingsgebied	12
2.2 Politieke/bestuurlijke inbedding	12
2.3 Relatie met andere crisis-operaties	12
3. Doelstellingen	13
3.1 Hoofddoelstelling	13
4. Relevante regels en procedures	14
4.1 Regels omtrent veiligheid en gezondheid van mensen	14
4.3 Vergunningen voor de opvang en het vervoer van vogels en wilde dieren	14
4.4 Behandeling gecontamineerd afvalwater en afvalproductie	14
5. Tussenkost op maat: de opschalingbenadering	16
6. Organisatie van de Interventie	18
6.1 De Beleidsgroep	18
6.2 Het Crisisteam	18
6.2.1. Rol van het Crisisteam	18
6.2.2. Deeltaken van het Crisisteam	18
6.2.3. Samenstelling Crisisteam	19
6.3 Ondersteunende partijen	19
6.4 Communicatie en Administratie	19
7. Stockage van materialen en leverancierslijsten	20
7.1 Stockage	20
7.2 Leverancierslijsten	20
8. Voorschriften behandeling getroffen vogels	21
8.1 Levende vogels	21
8.2 Dode vogels	21
8.3 Levende en dode zeezoogdieren	22
9. Vrijwilligers en externe expertise	23
9.1 Professionelen en ervaren vrijwilligers	23
9.2 Onervaren vrijwilligers	23
9.3 Externe expertise	23
9.3.1 Van elders in België	23
9.3.2 Vanuit het buitenland	23
9.4 Welke eisen worden aan vrijwilligers en experts gesteld?	24
9.4.1 ... Veiligheid, gezondheid, verzekering	24
9.4.2 ... Activiteiten van vrijwilligers: periode, soort werk, instructie	24
9.4.3 ... Inpassing in organisatie	24
10. Activering van het Operationele deel	25
10.1 Activeringscriteria	25
10.2 Activering van een tussenkomst op Schaalniveau 3	25
11. Beëindigen Schaalniveau 3	27
11.1 Hoe wordt de beslissing genomen?	27
12. Databeheer en Rapportering	28
13. Financiële grondslag	29
13.1 Tussenkost van overheden	29
13.2 Initieel budget	29
13.3 Boekhouding	29

13.4 Terugbetaling van kosten	29
14. Instandhouding en actualisering van het Interventieplan	31
14.1 Verantwoordelijke instantie.....	31
14.2 Jaarlijkse actualisatie van bijlagen	31
14.3 Om de vier jaar herziening inhoud Interventieplan	31
14.4 Training van stafleden Crisisteam.....	31

DEEL 3: OPERATIONEEL

1. Notificatie en overzicht acties.....	34
2. Beëindigen Schaalniveau 3	35
3. Actiekaart 0: Melding van een vogelincident of aanspoelende vogels.....	36
4. Actiekaart 1: Inschatting omvang van het vogelincident en eventuele rapportage aan de Gouverneur.....	37
5. Actiekaart 2: Inwerkingstellen van het Interventieplan Vogels	38
6. Actiekaart 3: Hoofd Crisisteam	39
7. Actiekaart 4: Manager Tijdelijk Opvangcentrum Vogels	41
8. Actiekaart 5: Coördinator Personeel, Vrijwilligers en Logistiek	43
9. Actiekaart 6: Coördinator Strandactiviteiten	44
10. Actiekaart 7: Coördinator Media en Informatie	46
11. Actiekaart 8: Coördinator Wetenschap	48
12. Actiekaart 9: Coördinator Technische ondersteuning	50
13. Actiekaart 10: Coördinator Veterinair Team	51
14. Actiekaart 11: per betrokken instantie	52

DEEL 3: DATA

Bijlage 1: Samenstelling Beleidsgroep	55
Bijlage 2: Leden Crisisteam	56
Bijlage 3: Overige contacten.....	57
Bijlage 4: Strandzone indeling Belgische kust.....	60
Bijlage 5: Soorten van de Belgische Mariene wateren, gerangschikt naar hun kwetsbaarheid voor olievervuiling.....	61
Bijlage 6: Instructies voor het opstellen van een claim en het bereiken van afstemming t.b.v. de indiening van een gebundelde claim	63
Bijlage 7: Kernonderdelen van de opvang en revalidatie van vogels	65
Bijlage 8: Inrichting faciliteiten	69
Bijlage 9: Profielschets Onthaalpunt vrijwilligers	70
Bijlage 10: Organisatie instroom van vrijwilligers.....	71
Bijlage 11: Profielschets van een tijdelijk opvangcentrum	72
Bijlage 12: Profielschets van een crisiscentrum	75
Bijlage 13: Lijst wetenschappelijke activiteiten BMM/KBIN	77
Bijlage 14: Middelen van deelnemende organisaties	79
Bijlage 15: Handleiding Strandzoekers	80
Bijlage 16: Strandzoekers basispakket	84
Bijlage 17: Ontvangstlijst levende vogels	85
Bijlage 18: Ontvangstformulier dode vogels.....	86
Bijlage 19: Vrijwilligers registratieformulier.....	87
Bijlage 20: Vrijwilligersverklaring	89
Bijlage 21: Vragen ten behoeve van de bepaling van strategie	90
Bijlage 22: Informatie omtrent de opslag en verwerking van oliehoudende afvalstoffen en kadavers (bron: OVAM)	92
Bijlage 23: Ter info: tussenkomsten bij strandingen van zeezoogdieren Strandingen van zeezoogdieren maken geen deel uit van dit plan. Bij de stranding van een zeezoogdier dienen volgende diensten te worden verwittigd:	95
Bijlage 24: Veiligheid en gezondheid.....	96
Bijlage 25: Overzicht van de behandeling van vogels ter verkrijging van gewenste wetenschappelijke informatie.....	97
Bijlage 26: Protocol voor de psychologische bijstand van personeel en vrijwilligers die betrokken zijn bij een interventie rond met olie besmeurde vogels	98

1. Leeswijzer

Dit Interventieplan bestaat uit 3 delen:

Deel 1: Strategie Dit bevat de doelstelling, de geografische reikwijdte, het voorgestelde te voeren beleid, de wettelijke bepalingen, de bestemmingen, en een lijst van afkortingen en de verantwoordelijkheden. Het is een deel dat ten tijde van een ramp niet geraadpleegd hoeft te worden, maar waarin men kan terugvinden waarom het draaiboek is opgesteld, welke grondslagen het heeft, voor welke strategie is gekozen en waarom.

Deel 2: Operationeel Hierin staan de procedures die een snelle opstart van het draaiboek door de verantwoordelijke partijen evenals de mobilisatie van de benodigde materialen en middelen mogelijk maken. Dit deel geeft aan alle betrokkenen houvast om snel de juiste activiteiten te kunnen ontplooiën die het draaiboek operationeel maken.

Deel 3: Data Dit deel bevat alle relevante kaarten, lijsten en gegevens ter ondersteuning van de interventie. Met deze informatie kan het operationele deel van het draaiboek worden uitgevoerd. De informatie in die deel vergt regelmatige updating.

2. Lijst van bestemmingen

Betrokken diensten	EX	
FOD Binnenlandse Zaken - Algemene Directie Crisiscentrum (CGCCR)	1	
FOD Binnenlandse Zaken - Kabinet van de Minister	1	
FOD Binnenlandse Zaken - Algemene Directie Civiele Veiligheid	1	
FOD Defensie – Kabinet van de Minister	1	
FOD Leefmilieu – sectie Marien Milieu	2	
Federaal Minister van Begroting en Overheidsbedrijven, bevoegd voor de Noordzee	1	
Vlaams Minister voor Openbare werken, Energie, Leefmilieu en Natuur	1	
Ministerie Vlaamse Gemeenschap - LIN - Afd. Milieu-inspectie	1	
Ministerie Vlaamse Gemeenschap - LIN - Afd. Milieuvergunningen	1	
Ministerie Vlaamse Gemeenschap - LIN - Afd. Water	1	
Ministerie Vlaamse Gemeenschap - LIN - Afd. Natuur	1	
Ministerie Vlaamse Gemeenschap - AWZ - Afd. Scheepvaartbegeleiding - MRCC	1	
Ministerie Vlaamse Gemeenschap - AWZ – DAB Vloot	1	
Ministerie Vlaamse Gemeenschap - AWZ - Afd. Waterwegen Kust	1	
Ministerie Vlaamse Gemeenschap - EWBL – Dienst Zeevisserij	1	
Beheerseenheid Mathematisch Model Noordzee (BMM/KBIN), Oostende	1	
Beheerseenheid Mathematisch Model Noordzee (BMM/KBIN), Brussel	1	
Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN)	1	
Vlaams Instituut voor de Zee	1	
Instituut voor Natuurbehoud	1	
Gouverneur van West-Vlaanderen	1	
Provincie West-Vlaanderen - Provinciegriffier	1	
Provincie West-Vlaanderen - Hoofd Dienst Pers en Communicatie	1	
Provincie West-Vlaanderen - Arrondissementscommissarissen	3	elk 1
Provincie West-Vlaanderen - MIRONA	1	
Coördinatiepunt Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden	1	
Permanent Secretariaat van de Kustwacht	1	
Federale Dienst Openbare Hulpverlening - Civiele Veiligheid - Adviseur	1	
Federale Dienst Openbare Hulpverlening - Civiele Veiligheid	5	
Burgemeesters van de Kustgemeenten	10	
Milieuambtenaren Kustgemeenten	10	

Technische diensten Kustgemeenten	10	
Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij	1	
Veiligheid en gezondheidsondersteuning		
Hulpcentrum 100 West-Vlaanderen	2	
Brandweerkorpsen Kustgemeenten	8	
FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu – Federale Gezondheidsinspectie West-Vlaanderen	2	
Rode Kruis West-Vlaanderen	2	
Het Vlaamse Kruis vzw.	2	
Psychosociaal Manager West-Vlaanderen	1	
Centrum voor Crisispsychologie	1	
Politiediensten		
Federale Politie – Dirco Brugge	1	
Federale Politie – Dirco Veurne	1	
Federale Politie – Scheepvaartpolitie Oostende	1	
Federale Politie – Scheepvaartpolitie Zeebrugge	1	
Federale Politie – Scheepvaartpolitie Nieuwpoort	1	
Federale Politie – Hulpcentrale 101/CIC	1	
Federale Politie – Preventieadviseur	1	
Politiezone Damme/Knokke-Heist	1	
Politiezone Blankenberge/Zuienkerke	1	
Politiezone Bredene/De Haan	1	
Politiezone Oostende	1	
Politiezone Middelkerke	1	
Politiezone Westkust	1	
Politiezone Brugge	1	
Logistieke ondersteuning		
Civiele Bescherming - Grote Wacht Jabbeke	1	
FOD Defensie - Provinciecommando West-Vlaanderen	1	
FOD Defensie - Luchtcomponent - Basis Koksijde	1	
FOD Defensie - Marinecomponent - COMOPSNAV	1	
HAVENS		
Havenbestuur Brugge - Zeebrugge - Havenkapiteindienst	2	
Havenbestuur Brugge - Zeebrugge - Havenkapitein-commandant	1	
AG Haven Oostende - Havenkapiteindienst	2	
AG Haven Oostende - Havenkapitein-directeur	1	
Stad Nieuwpoort - Havenkapiteindienst	1	
BUITENLANDSE OVERHEDEN		
Provincie Zeeland - Commissaris van de Koningin	1	
Provincie Zeeland - Coördinator Euregionaal Veiligheid	1	
Rijkswaterstaat – Hoofd Dienstkring Zeeuws-Vlaanderen	1	

Région Nord-pas-de-Calais – Préfet du Nord	1	
VOGELOPVANGCENTRA BINNENLAND		
VOC Oostende	1	
VOC Opglabbeek	1	
VOC Heusden-Zolder	1	
VOC-Beernem	1	
VOC-Merelbeke	1	
VOC-Kieldrecht	1	
VOC-Zele	1	
VOC-Lierde	1	
VOC-Malderen	1	
VOC-Herenthout	1	
Zwin	1	
Sea-Life Centrum Blankenberge	1	
VOGELOPVANGCENTRA NEDERLAND		
Zeehondencrêche Pieterburen	1	
De Mikke, Middelburg	1	
Vogelklas Karel Schot Rotterdam	1	
Ecomare Texel	1	
Fûgelpits, Anjum	1	
Fûgelhelling, Ureterp	1	
VOGELOPVANGCENTRA FRANKRIJK		
Chene	1	
LPO	1	
Universiteit Nantes	1	
VOGELOPVANGCENTRA VERENIGD KONINKRIJK		
RSPCA	1	
Andere		
Advocatenkantoor maritiem jurist Walter Verstrepen	1	
Belgische Petroleumfederatie	1	
ITOPF, London	1	
IFAW/IBRRC, London	1	
Natuurpunt vzw	1	
Sea-Alarm	1	
Oil Spill Response Ltd	1	

3. Lijst van de wijzigingen

Gegevens betreffende afzender		Gegevens betreffende bestemming	
Volgnummer wijziging of actualisatie	Datum wijziging of actualisatie	Gewijzigde bladzijden	Wijziging aangebracht door..... op (naam en datum)

4. Invulformulier voor wijzigingen

Betrokken instantie:

Verantwoordelijke:

Adres:

Postnummer:

Gemeente:

Telefoon:

Telefax:

E-mail:

Gsm:

Wat dient er te worden gewijzigd (Bladzijde of bijlage vermelden uit het rampenplan):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Opgemaakt te op

Handtekening:

Bijgaand formulier dient toegestuurd te worden aan:

De Gouverneur van West-Vlaanderen
Provinciaal Gouvernement
Federale Dienst Openbare Hulpverlening
Burg 4
8000 Brugge

5. Lijst van de gebruikte afkortingen

BMM (KBIN)	Beheerseenheid van het Mathematisch Model van de Noordzee (Departement van het KBIN)
FOD	Federale Overheidsdienst
IN	Instituut voor Natuurbehoud
ITOPF	International Tanker Owners Pollution Federation
KBIN	Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen
VLAREM	Vlaams Reglement voor Milieuvergunningen
VLIZ	Vlaams Instituut voor de Zee
VOC	Vogelopvangcentrum
TOV	Tijdelijk Opvangcentrum Vogels

DEEL 1: STRATEGIE

Inhoudsopgave deel 1: STRATEGIE

1. Waarom dit Interventieplan? (rationale)	10
2. Algemeen kader	12
2.1 Toepassingsgebied	12
2.2 Politieke/bestuurlijke inbedding	12
2.3 Relatie met andere crisis-operaties	12
3. Doelstellingen	13
3.1 Hoofddoelstelling	13
3.2 Deel doelstellingen	13
4. Relevante regels en procedures	14
4.1 Regels omtrent veiligheid en gezondheid van mensen	14
4.2 Beschermende wetgeving voor mariene diersoorten	14
4.3 Vergunningen voor de opvang en het vervoer van vogels en wilde dieren	14
4.4 Behandeling gecontamineerd afvalwater en afvalproductie	14
5. Tussenkost op maat: de opschalingbenadering	16
6. Organisatie van de interventie	18
6.1 De Beleidsgroep	18
6.2 Het Crisisteam	18
6.2.1 Rol van het Crisisteam	18
6.2.2 Deeltaken van het Crisisteam	18
6.2.3 Samenstelling Crisisteam	19
6.3 Ondersteunende partijen	19
6.4 Communicatie en Administratie	19
7. Stockage van materialen en leverancierslijsten	20
7.1 Stockage	20
7.2 Leverancierslijsten	20
8. Voorschriften behandeling getroffen vogels	21
8.1 Levende vogels	21
8.2 Dode vogels	21
8.3 Levende en dode zeezoogdieren	22
9. Vrijwilligers en externe expertise	23
9.1 Professionelen en ervaren vrijwilligers	23
9.2 Onervaren vrijwilligers	23
9.3 Externe expertise	23
9.3.1 Van elders in België	23
9.3.2 Vanuit het buitenland	23
9.4 Welke eisen worden aan vrijwilligers en experts gesteld?	24
9.4.1 Veiligheid, gezondheid, verzekering	24
9.4.2 Activiteiten van vrijwilligers: periode, soort werk, instructie	24
9.4.3 Inpassing in organisatie	24
10. Activering van het Operationele deel	25
10.1 Activeringscriteria	25
10.2 Activering van een tussenkomst - Schaal 3?	25
11. Beëindigen Schaal 3	27
11.1 Wie neemt beslissing?	27
12. Databeheer en Rapportering	28
13. Financiële grondslag	29
13.1 Tussenkost van overheden	29
13.2 Initieel budget	29
13.3 Boekhouding	29
13.4 Terugbetaling van kosten	29
14. Instandhouding en actualisering van het Interventieplan	31
14.1 Verantwoordelijke instantie	31
14.2 Jaarlijkse actualisatie van bijlagen	31
14.3 Om de vier jaar herziening inhoud Interventieplan	31
14.4 Training van stafleden Crisisteam	31

1. Waarom dit Interventieplan? (rationale)

België ligt aan één van de drukste scheepvaartroutes ter wereld. Er vindt dagelijks een groot aantal scheepsbewegingen plaats en een deel daarvan betreft het vervoer van ruwe olie of olieproducten en andere voor het milieu schadelijke stoffen.

Uit wereldwijde statistieken blijkt dat olieverontreinigingen op zee kunnen plaatsvinden als gevolg van aanvaringen, strandingen van schepen, illegale lozingen of andere oorzaken. Ook blijkt dat de milieuschade die dergelijke olieverontreinigingen veroorzaken niet slechts gerelateerd zijn aan ongevallen met tankers, maar evenzeer aan ongevallen met andere schepen waarbij bunkerolie vrijkomt.

Verder kunnen ongevallen ook betrekking hebben op schepen die een toxische lading vervoeren anders dan olie. Historisch gezien zijn dergelijke ongevallen ook in de Zuidelijke Noordzee bekend, geïllustreerd o.a. door het gifzakjesincident in 1993, of, meer recent, de verloren containers met landbouwgif nabij het Nederlandse Texel, december 2003.

Het milieurisico van dergelijke incidenten nabij de Belgische wateren hangt met name samen met het voorkomen van het uitgebreide stelsel van de Vlaamse Banken voor de kust, enkele estuariene gebieden en de zandstranden waaruit de Vlaamse kust bestaat. Deze natuurlijke gebieden worden blijvend of seizoensmatig bezocht door grote aantallen zee- en kustvogels (Voor een lijst met vogelsoorten en het seizoenaal voorkomen in relatief hoge dichtheden: zie Bijlage 5). In het winterseizoen zijn de dichtheden van soorten die zeer kwetsbaar zijn voor olieverontreiniging het hoogst. Zeker in deze periode vormt een relatief kleine olievlek een groot potentieel risico, en de ervaring met de Tricolor in 2003 heeft aangetoond dat vele duizenden vogels in slechts korte tijd het slachtoffer kunnen worden en aanspoelen. Ook in de lente- en zomerperiode kan een incident potentieel grote aantallen slachtoffers maken, zoals onder sterns, waarvan zich belangrijke kolonies bevinden in de voorhaven van Zeebrugge.

Het aanspoelen van grote aantallen levende en dode vogels stelt een acuut organisatorisch en logistiek probleem. Daarnaast heeft een dergelijk incident, met name het dierenwelzijnsaspect, een grote emotionele impact op kustbewoners en mensen elders in het land, waarmee rekening moet gehouden worden bij de aanpak van het probleem. Verder genieten vogels een beschermde status in het kader van de Belgische en Vlaamse wetgeving, en verschillende internationale verdragen.

Het rapporteren van incidenten, en de milieu-impact van deze incidenten, is een verplichting onder verschillende internationale verdragen waarvan

België Partij is. Daarom is het belangrijk dat gegevens, noodzakelijk voor de inschatting van de milieuschade, zo volledig en betrouwbaar mogelijk verzameld worden.

Derhalve is het van belang dat een Interventieplan van kracht is dat er voor zorgt dat alle noodzakelijke handelingen omtrent de verzameling, het transport, de opvang en revalidatie van levende vogels en de vrijlating van gerevalideerde vogels éénduidig, gecoördineerd, wetenschappelijk onderbouwd en reglementair kunnen verlopen.

Dit Interventieplan maakt duidelijk hoe dergelijke incidenten het hoofd geboden zullen worden, en welke instellingen en personen hiervoor verantwoordelijk zijn.

2. Algemeen kader

2.1 Toepassingsgebied

Het toepassingsgebied van het Interventieplan betreft de Belgische zeegebieden (d.w.z. de territoriale wateren en de exclusieve economische zone), de stranden, de zeehavens en havenmondingen, tot aan de eerste sluis.

2.2 Politieke / bestuurlijke inbedding

Dit Interventieplan beschrijft de verantwoordelijkheid van een aantal autoriteiten, organisaties en instituten. Zij werken in het kader van dit Interventieplan samen teneinde een centraal gecoördineerde, efficiënte aanpak te realiseren van een noodsituatie inzake levende en dode vogels na een milieu-incident op zee. Via ondertekening van dit plan is de beschreven samenwerking bekrachtigd.

2.3 Relatie met andere crisis-operaties

Twee andere rampenplannen zijn in het kader van dit Interventieplan relevant:

- o Rampenplan Noordzee
- o Provinciaal Milieurampenplan

Het Interventieplan kan los van de twee bestaande rampenplannen geactiveerd worden en heeft dus een geheel zelfstandig karakter. Indien de omstandigheden daar om vragen kan het Interventieplan echter ook in het kader van één van deze bovenstaande plannen worden geactiveerd. Deze bovenstaande plannen zijn echter prioritair ten opzichte van dit noodplan.

In dergelijke situaties loopt contact tussen de coördinatiecomités van beide operaties via een verbindingspersoon. Ook kan men, afhankelijk van de omstandigheden, kiezen de uitwisseling tussen twee operaties op beleidsniveau te laten plaatsvinden, via één of enkele gemeenschappelijke vertegenwoordigers in de Beleidsgroep (zie 6.1). De maximale integratie van de verschillende activiteiten zal echter gewaarborgd zijn via het coördinerend optreden van de Gouverneur.

3. Doelstellingen

3.1 Hoofddoelstelling

Het bieden van een structuur voor het veilig, efficiënt en professioneel afhandelen van een klein tot omvangrijk (olie) slachtoffer-incident waarbij het gaat om dood en/of levend aangespoelde vogels, met een opschalingsbenadering voor de inzet van middelen.

3.2 Deeldoelstellingen

NB: onderstaande opsomming impliceert geen prioriteitstelling

1. Het mogelijk maken van een impact assessment van een incident door het verzamelen en de registratie van zoveel mogelijk gegevens omtrent levende en dode vogelslachtoffers, en het creëren van de omstandigheden waarin aanvullende informatieverzameling wordt vergemakkelijkt, bijvoorbeeld de staalname van olie.
2. Het zover mogelijk, zinvol en opportuun, revalideren van zoveel mogelijk levend aangespoelde en met olie besmeurde vogels, gericht op dierenwelzijn en impactbeperking, waarbij verder rekening gehouden wordt met de soorten en aantallen die aanspoelen, hun toestand, en revalidatiekansen
3. Het daarbij maximaal tegemoet komen aan de veiligheid en gezondheid van mensen en het zoveel mogelijk voorkomen dan wel minimaliseren van secundaire vervuiling
4. Het toepassen van alle bestaande regels en procedures onder de afwijkende specifieke omstandigheden van een olie- of ander milieu-incident.
5. Het beheersen van de kosten van een interventie en het maximaliseren van de mogelijkheid deze kosten te recupereren bij de veroorzaker van de ramp, voor zover deze gekend is.

4. Relevante regels en procedures

4.1 Regels omtrent veiligheid en gezondheid van mensen

De activiteiten van een ieder die betrokken is bij de interventie vallen in hun algemeenheid onder het Arbeidsreglement. Voor het werken in een omgeving die verontreinigd is met olie of andere gevaarlijke stoffen zijn aanvullende specifieke veiligheidsmaatregelen noodzakelijk, afhankelijk van de aard van de vrijgekomen stoffen. Deze dienen door de bevoegde autoriteiten te worden bepaald.

4.2 Beschermende wetgeving voor mariene diersoorten

De belangrijkste wetgeving m.b.t. vogels op Federaal niveau zijn:

- de Wet ter Bescherming van het Mariene Milieu van 20/1/1999 (BS 12/3/1999) en het
- Koninklijk Besluit van 21/12/2001 (BS 14/2/2002) betreffende de soortenbescherming in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België.

Verder is er Vlaamse regelgeving van toepassing:

- het Koninklijk Besluit van 9 september 1981 betreffende de bescherming van vogels in het Vlaamse Gewest.

4.3 Vergunningen voor de opvang en het vervoer van vogels en wilde dieren

Een vergunning voor de opvang en het vervoer van vogels zoals bedoeld in dit Interventieplan is geregeld via het *Besluit van de Vlaamse Regering houdende vaststelling van de voorwaarden voor de erkenning van Vlaamse opvangcentra voor vogels en wilde dieren en houdende toekenning van subsidies van Juni 2004 (C-2004/36372)*. Met dit besluit is tevens het vervoer van dieren vanuit of naar andere Lidstaten van de EU geregeld, het laatste indien er in Vlaanderen geen geschikte of onvoldoende opvangmogelijkheid bestaat. De dieren mogen in het buitenland worden vrijgelaten mits dat gebeurt in een geschikt biotoop in hun natuurlijke verspreidingsgebied. Wel bestaat in dat geval nog wel de noodzaak om met het land van bestemming nadere afspraken te maken met de betreffende autoriteiten.

Verder gelden de bepalingen in het Koninklijk Besluit van 21/12/2001 (BS 14/2/2002) betreffende de soortenbescherming in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België.

4.4 Behandeling gecontamineerd afvalwater en afvalproductie

Verschillende regelingen zijn van kracht voor de behandeling van gecontamineerd afvalwater en de opslag en verwerking van met olie verontreinigde afvalstoffen en dode dieren.

Afvalwater

Het olie- en detergenthoudend afvalwater dat vrijkomt bij het schoonmaken van vogels dient beoordeeld te worden in het kader van het Vlaams Reglement voor Milieuvergunningen (VLAREM). Om te bepalen in hoeverre de lozing van dit afvalwater vergunningplichtig is, zal de Stad Oostende een staalname moeten uitvoeren na een eerste proefwassing. Afhankelijk van de uitkomst hiervan kan in overleg met de Stad Oostende worden besloten om bijvoorbeeld het meest vervuilde waswater op te vangen en door een verwerkingsbedrijf te laten afvoeren (Bron: Vlaamse Milieumaatschappij -VMM, Milieudienst Oostende).

Algemeen met olie verontreinigde afvalstoffen

Hieronder zijn onder meer begrepen dode dieren, zand, papier, zuivere olie, plastic, etc. Aangezien al deze afvalstoffen met olie zullen verontreinigd zijn, dienen deze aanzien te worden als gevaarlijke afvalstoffen.

Deze afvalstoffen dienen vervoerd, opgeslagen en verwerkt te worden in overeenstemming met het Vlaams Reglement inzake Afvalvoorkoming en – Beheer (VLAREA) en het Vlaams Reglement inzake de Milieuvergunning (VLAREM). Dit zijn beide uitvoeringsbesluiten van respectievelijk het afvalstoffendecreet en het milieuvergunningendecreet.

Het transport van deze gevaarlijke afvalstoffen dient te gebeuren door erkende overbrengers. Een lijst van deze erkende overbrengers kan men terugvinden op www.ovam.be

De opslag en verwerking van deze afvalstoffen dient te gebeuren in hiertoe vergunde opslagplaatsen en/of verwerkingsinrichtingen. Een lijst van inrichtingen die vergund zijn voor de opslag en verwerking van gevaarlijke afvalstoffen kan men eveneens weervinden op www.ovam.be.

Bijkomende regelgeving specifiek voor dode dieren

Verordening 1774/2002 van 3 oktober 2002 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten bepaalt dat met olie besmeurde vogels beschouwd worden als categorie 1-dierlijk materiaal.

Het Besluit Dierlijk Afval van 24 mei 1995 schrijft voor hoe het vervoer van dit categorie 1-materiaal dient te geschieden.

5. Tussenkomsst op maat: de opschalingbenadering

Niet alle olieverontreinigingen, incidenteel of chronisch, zullen aanleiding zijn om het Interventieplan in werking te stellen. De noodzaak voor activering hangt voornamelijk samen met de hoeveelheid vogels die dood of levend aanspoelen in verhouding tot:

Inzake levende vogels: de reguliere opvangcapaciteit van het Opvangcentrum te Oostende, de samenwerking die dit VOC op reguliere basis heeft met kustgemeenten en hun diensten, en de mogelijkheden van dit centrum om zonder verdere noodmaatregelen dieren over te brengen naar andere centra in binnen- en buitenland.

Inzake dode vogels: de reguliere capaciteit die te mobiliseren is in het kader van het *beached bird survey* programma, dat uitgevoerd wordt door het IN i.s.m. BMM (KBIN)

Uitgaande van deze omstandigheden, zijn drie opschalingniveaus te onderscheiden in de manier waarop zal worden tussengekomen bij een willekeurig incident:

Schaalniveau 1 Het aantal (te verwachten) levende en/of dode vogelslachtoffers (van olie of andere oorzaken) valt binnen de genoemde “reguliere” capaciteit.

Schaalniveau 2 Het aantal (te verwachten) levende slachtoffers (van olie of andere oorzaken) is ongebruikelijk hoog of komt voort uit een scenario waardoor de genoemde reguliere systemen snel geconfronteerd zullen worden met een tekort aan capaciteit. Deze tekorten kunnen ontstaan op één of meer van de volgende terreinen:

- o Menskracht (bijv. zoeken op stranden, verzorging levende vogels)
- o Huisvesting (bijv. opvang levende vogels, vriescapaciteit en/of dissectieruimte in het geval van dode vogels)
- o Logistiek (bijv. transport van strand naar opvangcentrum en/of laboratorium)

Omdat er sprake is van een weinig complexe, overzichtelijke situatie kan de organisatorische afhandeling van het incident door het Opvangcentrum Oostende (levende vogels) of het IN/BMM/KBIN (dode vogels) worden gecoördineerd, waarbij de Gouverneur en de Federale Overheidsdienst voor Leefmilieu eventueel kunnen bijspringen. In samenwerking met andere instellingen, instituten, opvangcentra in binnen- en buitenland, wordt het hoofd geboden aan de situatie. Zoveel mogelijk levende dieren worden daarbij in Oostende gerevalideerd, zonodig met personeelsondersteuning vanuit andere Belgische centra. Zonodig wordt het teveel aan vogels getransporteerd naar andere centra in binnen- en buitenland waarmee het

opvangcentrum reguliere relaties onderhoudt en waar dezelfde standaard van verzorging wordt betracht.

Schaalniveau 3 Hier is sprake van een acute en zeer uitzonderlijke noodsituatie, waarbij het aantal (te verwachten) getroffen vogels groter is dan de capaciteit van het Opvangcentrum Oostende en/of van het *beached bird survey* programma. Deze complexe situatie noopt tot het treffen van noodmaatregelen waarbij de gecoördineerde samenwerking van vele actoren in de kuststreek, maar ook in binnen- en buitenland aan de orde is. Onder deze omstandigheden wordt de coördinatie van de operatie overgenomen door de Gouverneur. Het Opvangcentrum Oostende zal zich richten op het organiseren van een tijdelijk opvangcentrum waar grote hoeveelheden vogels gehuisvest en gerevalideerd kunnen worden. De BMM (KBIN) en het IN nemen de nodige maatregelen voor het verzekeren van de telling en identificatie van olieslachtoffers, en de stockering van geselecteerde dode vogels voor wetenschappelijke doeleinden.

Het operationele deel van dit Interventieplan (Deel 2) treedt slechts in het geval van Schaalniveau 3 in werking.

6. Organisatie van de Interventie

De uitvoering van de in dit Interventieplan beschreven respons geschiedt onder leiding van de Gouverneur, die daarin bijgestaan wordt door een Beleidsgroep. De Beleidsgroep komt zo snel mogelijk samen om de strategie vast te stellen. De uitvoering van de strategie wordt gedelegeerd aan een Crisisteam. Dit Crisisteam onderhoudt nauwe contacten met een groep van partijen die elk een ondersteunende rol hebben.

6.1 De Beleidsgroep

De Beleidsgroep, waarin alle relevante instanties vertegenwoordigd zijn (zie Bijlage 1), stelt onder leiding van de Gouverneur - of van een van zijn medewerkers - de strategie voor de tussenkomst vast en installeert vervolgens het Crisisteam in een samenstelling die optimaal aansluit bij de gewenste tussenkomst.

6.2 Het Crisisteam

6.2.1 Rol van het Crisisteam

Het Crisisteam (zie Bijlage 2) is verantwoordelijk voor het ten uitvoer brengen van de doelstellingen van het Interventieplan, volgens richtlijnen van dit Interventieplan en de door de Beleidsgroep vastgestelde strategie. Indien de uitvoering van het Interventieplan plaatsvindt in het kader van het Rampenplan Noordzee of het Provinciale Rampenplan opereert het Crisisteam in nauwe samenwerking met het uitvoerend comité van deze plannen, mogelijk via de tussenkomst van een verbindingspersoon.

6.2.2 Deeltaken van het Crisisteam

De volgende deeltaken worden onderscheiden:

- o Hoofd Crisisteam
- o Coördinatie Personeel, Vrijwilligers en Logistiek
- o Coördinatie Strandactiviteiten
- o Coördinatie wetenschappelijke activiteiten
- o Coördinatie Media en informatie
- o Coördinatie Technische Ondersteuning

De functies en verantwoordelijkheden per taak zijn beschreven in de Actiekaarten 3 t/m 9 (zie Deel 2: Operationeel)

Indien opportuun, en afhankelijk van de omstandigheden, zal de Beleidsgroep kunnen besluiten om bepaalde functies (bijvoorbeeld logistiek, Media en informatie) te koppelen aan, of te verweven met overeenkomstige functies binnen het Rampenplan Noordzee of het Provinciaal Rampenplan. Langs die weg kunnen het efficiënt gebruik van middelen en eenheid in informatie bevorderd worden.

6.2.3 Samenstelling Crisis team

Het Crisis team bestaat uit een groep experts die zijn verbonden aan de onmiddellijk betrokken instanties. Externe adviseurs kunnen op *ad hoc* basis aan het Crisis team worden toegevoegd.

6.3 Ondersteunende partijen

Alle diensten, instituten en organisaties die bij de uitvoering van het Interventieplan van belang zijn, hebben een specifieke taakomschrijving (zie Actiekaart 10, Deel 2 Operationeel). Iedere dienst of organisatie heeft de beschikking over een eigen organisatiespecifiek draaiboek voor de interne activering en de eigen inzet ten tijde van mobilisatie.

Activering leidt binnen iedere organisatie tot mobilisatie van mensen, diensten en middelen volgens gemaakte afspraken.

6.4 Communicatie en Administratie

Alle in de Bijlagen 1 en 2 genoemde organisaties en instellingen dienen zo vroeg mogelijk na activering van de operatie ingelicht te worden omtrent ontwikkelingen, en later via routinematige informatiestromen. Op hun beurt dient iedere bij de operatie betrokken partij zich in te zetten voor:

- o een optimale communicatie met het Crisis team omtrent de dagelijkse gang van zaken met relevantie voor de totale operatie.
- o een degelijke kostenadministratie t.b.v. een eventuele schadeclaim

Logboek

Alle dragers van verantwoordelijkheden in de Interventie houden best een persoonlijk logboek bij. Dit logboek is liefst een gebonden schrift met genummerde pagina's. Hierin worden alle besluiten genoteerd evenals de gegeven en ontvangen opdrachten en de uitgevoerde acties, voor zover deze relevant waren voor het verloop van de interventie. Het logboek kan belangrijk bewijsmateriaal vormen bij verzekeringstechnische zaken.

7. Stockage van materialen en leverancierslijsten

7.1 Stockage

Op verschillende locaties is een stockage van materialen voorzien (zie Bijlage 14):

VOC Oostende: - circa 120 Netbodemkasten voor het houden van vogels
 - 2 mobiele propaangas Geisers

Vogelbescherming Vlaanderen: - zwembaden

Andersoortige stockages zullen via tussenkomst van de Coördinator Technische Ondersteuning toegankelijk gemaakt kunnen worden.

7.2 Leverancierslijsten

Leverancierlijsten voor materialen en middelen die van belang zijn voor de verzorging van vogels(voedsel, medicijnen, uitrusting) zijn up-to-date beschikbaar in het Opvangcentrum Oostende.

8. Voorschriften behandeling getroffen vogels

De hieronder vermelde beschrijvingen hebben betrekking op de behandeling bij olieverontreiniging. Als de vogels met andere stoffen in aanraking zijn gekomen zal de behandeling verschillen. In dergelijke gevallen zal de precieze behandeling worden bepaald door het Opvangcentrum Oostende, in samenspraak met een gespecialiseerde dierenarts.

8.1 Levende vogels

Dit betreft handelingen aan levende, met olie besmeurde vogels die zijn aangespoeld. Het gaat om de volgende onderdelen:

Vangst en transport

Triage

Revalidatie, met als onderdelen:

Initiële verzorging

Wassen

Post-wassen

Vrijlating

Deze activiteiten zijn meer in detail beschreven in Bijlage 7, en zijn verder uitgewerkt in de protocollen van het VOC Oostende. Deze protocollen beantwoorden aan enkele internationaal gerespecteerde “best practices” en zijn in het kader van dit Interventieplan vastgesteld. Alle medewerkers, vrijwilligers en betrokken organisaties die met de levende vogels in aanraking komen worden geacht deze protocollen na te leven.

Het verdient de voorkeur om alle in België aangespoelde vogels in één enkel (eventueel tijdelijk) opvangcentrum te revalideren. Gezien de verstrekte vergunningen en de ervaring met zeevogels is het Opvangcentrum voor Vogels en Wilde Dieren te Oostende de aangewezen organisatie om de opvang en verzorging van getroffen vogels te behartigen. Wanneer dit opvangcentrum door omstandigheden de hoeveelheden getroffen vogels echter niet aan kan, kunnen in overleg met de Beleidsgroep ook andere expertisecentra in binnen- en buitenland betrokken worden bij de opvang en revalidatie. Deze centra worden wel geacht de bovengenoemde “best practices” na te leven, of kunnen hun eigen methoden toepassen na akkoord van het Hoofd Crisisteam.

8.2 Dode vogels

Van de dood aangespoelde dieren worden door medewerkers van de BMM (KBIN), KBIN en/of IN, zoveel mogelijk gegevens verzameld. Het is onder meer belangrijk dat alle dood en levend aangespoelde dieren nagekeken worden op het dragen van ringen.

Een aantal door wetenschappelijk personeel geselecteerde dode dieren dient individueel te worden verpakt, gelabeld en diepgevroren voor later

wetenschappelijk onderzoek. Overige vogels dienen te worden verzameld en afgevoerd als gecontamineerd afval. Ook de geselecteerde dieren dienen, na afronding van het wetenschappelijk onderzoek, te worden afgevoerd als gecontamineerd afval. De hierboven beschreven handelingen zijn schematisch weergegeven in Bijlage 26.

8.3 Levende en dode zeezoogdieren

Voor het aanspoelen van levende en/of dode zeezoogdieren, en andere beschermde soorten buiten de vogels, blijven ook onder crisissomstandigheden de bestaande afspraken van kracht. In Bijlage 24 worden de telefoonnummers van de te verwittigen diensten weergegeven.

9. Vrijwilligers en externe expertise

In de situatie waarin tussenkomst - Schaal 3 in werking treedt (zie Deel 2 in dit Interventieplan), zal onvermijdelijk een beroep moeten worden gedaan op een groot aantal vrijwilligers en externe (buitenlandse) expertise. Dit vereist een goede voorbereiding en coördinatie, waarvoor dit Interventieplan een aantal basisvoorzieningen biedt (zie Bijlage 9, 10, 20, 21). Deze worden in praktijk gebracht door de Coördinator Personeel, Vrijwilligers en Logistiek.

9.1 Professionelen en ervaren vrijwilligers

In de eerste plaats zullen professionele krachten en ervaren vrijwilligers worden opgeroepen. Dit zijn mensen die op een of andere manier verbonden zijn aan de verschillende permanente opvangcentra in België. Ook vrijwilligers die in eerdere incidenten aantoonbare ervaring hebben opgedaan zullen in eerste instantie worden opgeroepen. Het Opvangcentrum Oostende zal een jaarlijkse “opfriscursus” voorzien voor de ervaren vrijwilligers.

9.2 Onervaren vrijwilligers

Voor onervaren vrijwilligers zal het Crisisteam via de media en de website oproepen kunnen doen bij het publiek. Zij zullen zich eerst moeten laten registreren, waarna zij kunnen worden ingedeeld, geïnstrueerd en zo nodig getraind.

9.3 Externe expertise

Aanvullende expertise kan komen vanuit België maar ook vanuit het buitenland.

9.3.1 Van elders in België

Bij voorkeur zullen andere erkende opvangcentra in Vlaanderen gevraagd worden expertise aan het Crisisteam ter beschikking te stellen. Verdere afspraken hieromtrent zullen door Vogelbescherming Vlaanderen met deze VOC's worden gemaakt.

9.3.2 Vanuit het buitenland

Voor sommige werkzaamheden uit het Interventieplan (bijvoorbeeld het wassen van vogels) vragen om ervaring die mogelijk niet in voldoende mate in België voorhanden is. In dit geval kan een beroep gedaan worden op een aantal relevante buitenlandse organisaties in de buurlanden (Nederland, Frankrijk, Engeland, Duitsland), of internationaal opererende teams (IFAW/IBRRC of RSPCA). Het in Southampton gevestigde Oil Spill Response Limited (OSRL) kan mogelijk bijspringen met het mobiliseren van materialen.

Het invoeren van hulp vanuit het buitenland zal best geschieden na voorafgaand overleg met de P&I Club, zodat later de bijkomende kosten verzekeringstechnisch gerecupereerd kunnen worden (zie ook 13.4).

Sea Alarm (Brussel) kan desgewenst tussenkomen om een dergelijke internationale assistentie in goede banen te leiden.

9.4 Welke eisen worden aan vrijwilligers en experts gesteld?

9.4.1 Veiligheid, gezondheid, verzekering

Alle vrijwilligers en experts dienen te voldoen aan minimale gezondheidseisen. De veiligheid van de werkomstandigheden op het strand in het VOC zal onder toezicht staan van de Coördinator Technische Ondersteuning. Iedere betrokken deelnemer aan een tussenkomst op basis van dit Interventieplan zal een instructie ontvangen omtrent de veiligheids- en gezondheidsbepalingen (zie Bijlage 25). Via een ondertekende verklaring (zie Bijlage 21) verklaart de vrijwilliger zich aan een aantal bepalingen en richtlijnen te zullen houden. Op basis van die verklaring kan de vrijwilliger ondergebracht worden in een algemene ongevallenverzekering die centraal voor dit doel wordt afgesloten. Op plaatsen met verhoogd risico wordt een EHBO post ingericht.

9.4.2 Activiteiten van vrijwilligers: periode, soort werk, instructie

Aan vrijwilligers kunnen geen eisen gesteld worden omtrent de periode van hun bijdrage aan de interventie. Vrijwilligers die slechts korte tijd beschikbaar zijn, krijgen een opleiding en instructie die aangepast zijn aan de omstandigheden. Afhankelijk van de achtergrond en ervaring van een ingeschreven vrijwilliger kunnen zij ingezet worden op een geschikte plek en een “on-site” opleiding krijgen.

9.4.3 Inpassing in organisatie

Van alle vrijwilligers en experts die deelnemen aan de uitvoering van het Interventieplan wordt verwacht dat zij de instructies van het Crisis team opvolgen en geen initiatieven nemen die buiten de coördinatie van dit team vallen. Gebeurt dit wel dan kunnen betrokkenen uit de operatie worden verwijderd.

10. Activering van het Operationele deel

10.1 Activeringscriteria

Het operationele deel moet worden geactiveerd wanneer sprake is van één van de volgende situaties (activeringscriteria):

A. Er spoelen in korte tijd grote aantallen dode en levende olieslachtoffers aan op de kust zonder dat noodzakelijk de exacte oorzaak op dat moment bekend is. Het aantal slachtoffers groeit zodanig snel dat het

Opvangcentrum te Oostende

1. weldra in haar normale capaciteit (Schaalniveau 1) te kort zal schieten, en ook
2. niet tijdig of onvoldoende aanvullende capaciteit in binnen- en buitenland (Schaalniveau 2) kan mobiliseren of
3. weldra te kort zal schieten om de coördinatie van een grootschalig op te zetten interventie te verzorgen.

B. Er is sprake van een omvangrijk incident op de Noordzee. Weliswaar zijn nog geen olieslachtoffers op de stranden gesignaleerd, maar naar verwachting, gezien de plaats van de ramp, seizoen en omstandigheden waarlangs de ramp zich lijkt te ontwikkelen, bestaat de mogelijkheid dat weldra grote aantallen dieren betrokken raken.

10.2 Activering van een tussenkomst op Schaalniveau 3

In praktijk zullen het Opvangcentrum Oostende, de BMM (KBIN), het IN, AMINAL-Natuur en FOD Leefmilieu het best geplaatst zijn om de ernst van een zich voordoend probleem vast te stellen.

Deze partijen zullen zo snel mogelijk een advies uitbrengen aan de Gouverneur omtrent het al dan niet in werking stellen van het Interventieplan. Zij doen dit zo veel mogelijk in onderling overleg en in consensus.

De Gouverneur neemt de beslissing tot activering van het Interventieplan.

Notificatie voor het bijeenroepen van de Beleidsgroep vindt plaats op gezag van de Gouverneur.

De Beleidsgroep komt zo snel mogelijk bij elkaar om de strategie te bespreken.

Op deze vergadering onder leiding van de Gouverneur of één van zijn medewerkers:

- o wordt het Crisisteam formeel geïnstalleerd waarbij afspraken worden gemaakt voor een optimale integratie met het coördinatiecomité van eventueel andere gemobiliseerde rampenplannen

- o neemt het Crisisteam alle beslissingen die nodig zijn om de verschillende onderdelen van het Interventieplan in werking te stellen, en
- o worden de passende eerste maatregelen genomen volgens de richtlijnen van dit Interventieplan.

11. Beëindigen Schaalniveau 3

De beslissing tot het beëindigen van een Schaalniveau 3 Interventie wordt genomen door de Gouverneur in samenspraak met het Beleidsteam. Het Crisisteam brengt hierover aan de Gouverneur advies uit, na evaluatie van feiten omtrent o.a.:

- de ontwikkeling van het incident,
- de reële verwachting omtrent het aantal dierlijke slachtoffers dat nog zal aanspoelen, en
- de snelheid van doorstroming van opgevangen vogels in de geactiveerde permanente en tijdelijke opvangcentra.

Beëindiging van Schaalniveau 3 betekent:

Na beëindiging van Schaalniveau 3 zullen bepaalde activiteiten op Schaalniveau 2 of 1 moeten worden voortgezet. De keuze hiervoor zal door het Beleidsteam gemaakt moeten worden.

11.1 Hoe wordt de beslissing genomen?

De beslissing tot beëindigen van een Schaalniveau 3 interventie wordt genomen tijdens een genotuleerde vergadering van het Beleidsteam o.l.v. de Gouverneur. Uit de notulen van deze vergadering moet blijken welke feiten en afweging ten grondslag hebben gelegen aan de uiteindelijke beslissing.

12. Databeheer en Rapportering

Alle verzamelde gegevens dienen centraal bijeengebracht te worden in de zogenaamde “Informatie-unit” van het Crisiscentrum. Dit is zo mogelijk een wand van een kamer met tabellen, namen, organisatieschema’s, afspraken, waaruit snel de actuele situatie kan worden afgeleid op alle niveaus van de interventie. De Informatie-unit wordt ingericht en beheerd door de Coördinator Media en Informatie, die dagelijks (routinematig of op verzoek) alle benodigde gegevens van de operationele units krijgt aangeleverd. Het met bronvermelding vrijgeven van wetenschappelijke informatie aan de media of op een website zal eerst geschieden na overleg met de Coördinator Wetenschap.

Onder de verantwoordelijkheid van het Crisisteam wordt spoedig na het beëindigen van de interventie een rapport opgesteld met daarin een beschrijving van de activiteiten die hebben plaatsgevonden, en de resultaten daarvan, zowel in kwalitatieve als kwantitatieve zin.. Een evaluatie van de werking van het Interventieplan (zgn. SWOT analyse: sterkte-zwakte-kansen-drempels) zal expliciet onderdeel vormen van dit rapport. Daarbij kunnen aanbevelingen gedaan worden, zoals:

- o Aanpassing organisatiestructuur
- o Aanpassing Interventieplan
- o Verbetering of uitbreiding materiaal
- o Aanvullende afspraken
- o Aanpassing wetgeving
- o Internationale voorstellen

In aanvulling hierop kan een wetenschappelijke publicatie uitgebracht worden van de milieuschade die door het incident veroorzaakt werd.

13. Financiële grondslag

13.1 Tussenkost van overheden

De tussenkomst van de betrokken overheidsdiensten gebeurt op eigen kosten, voor zover deze tussenkomst valt onder de bevoegdheden van deze diensten, rekening houdend met de ontstane uitzonderlijke situatie.

13.2 Initieel budget

In een interventie zal het gaan om een uitzonderlijke situatie waarbij uiteenlopende kosten gemaakt moeten worden die niet via de reguliere budgetten van de deelnemende partijen te verantwoorden zijn. Om aan deze kosten tegemoet te komen zal kort na initiatie van dit plan in het kader van het zgn. Subsidiebesluit (N2004-3279: *Besluit van de Vlaamse Regering houdende de vaststelling van de voorwaarden voor de erkenning van Vlaamse opvangcentra voor vogels en wilde dieren en houdende toekenning van subsidies*) een budget worden vrijgemaakt. In het geval dat de vervuiler bekend is, zullen de gemaakte kosten via een schadeclaim weer kunnen worden gerecupereerd (zie paragraaf 13.4).

13.3 Boekhouding

Een adequate boekhouding van de gemaakte kosten, in relatie met de omstandigheden die ze noodzakelijk maakten, is essentieel voor het eventueel mogelijk maken van een latere terugbetaling van deze kosten door de vervuiler. Voor de boekhouding van de operationele bijdragen aan de uitvoering van het Interventieplan zijn alle deelnemers zelf verantwoordelijk (zie ook 13.4). Alle uitgaven die door het VOC gemaakt worden, dienen door het Hoofd Crisisteam te worden geautoriseerd, en zullen afkomstig zijn uit het budget dat ter beschikking staat, en eventuele andere bronnen. Hij ziet erop toe dat de strategische overwegingen die aan de basis liggen van de verschillende uitgaven goed gedocumenteerd worden ten behoeve van het opstellen van een kansrijke schadeclaim.

13.4 Terugbetaling van kosten

Eén van de doelstellingen van dit Interventieplan is om de kosten van een tussenkomst te beperken en de schadevergoedingsprocedures te bevorderen. Er zal derhalve voor het verkrijgen van compensatie één enkele, d.w.z. gebundelde, claim opgesteld worden. De praktijk wijst uit dat een claim, die opgesteld is door alle getroffen partijen tezamen, sneller kan worden afgehandeld en daardoor succesvoller zal zijn dan wanneer iedere partij hierin zijn eigen, niet afgestemde, koers vaart. Belangrijk is wel dat de afzonderlijke dossiers binnen de gebundelde claim goed op elkaar afgestemd zijn, en geen onderlinge tegenstrijdigheden bevatten. Verder zal ieder dossier moeten voldoen aan de, overigens niet al te gecompliceerde, richtlijnen die zijn opgesteld onder de *1992 Fund Convention*, waarvan België partij is (zie *1992 Fund Convention Claims Manual 2002*). Bijlage 6 bevat verdere instructies voor het opstellen van de claim en het bereiken van de nodige afstemming.

Indien de vervuiler niet gekend is en er daardoor geen mogelijkheid bestaat een partij aansprakelijk te stellen, zullen alle betrokken overheidsdiensten hun eigen kosten dragen, voortvloeiend uit hun bevoegdheden en normale activiteiten in dergelijke situatie.

14. Instandhouding en actualisering van het Interventieplan

14.1 Verantwoordelijke instantie

De Federale Dienst Openbare Hulpverlening draagt zorg voor de instandhouding en actualisering van het Interventieplan.

14.2 Jaarlijkse actualisatie van bijlagen

Deel 3 (Data) van dit Interventieplan bevat de meest veranderlijke gegevens. Iedere betrokkene dient het Interventieplan te onderhouden en opgetreden veranderingen direct doorgeven aan de verantwoordelijke instantie. Belangrijke wijzigingen worden onmiddellijk doorgegeven; andere, minder dringende wijzigingen worden gebundeld doorgegeven. Voor bepaalde wijzigingen (vb. van strategie, bevoegdheden, taken) kan een goedkeuringsprocedure noodzakelijk zijn.

14.3 Om de vier jaar herziening inhoud Interventieplan

De secties Strategie en Operationeel worden eens per vier jaar opnieuw vastgesteld en ondertekend.

14.4 Training van stafleden Crisisteam

Een belangrijk deel van de instandhouding van het Interventieplan is de training van de stafleden van het Crisisteam. Deze personen dienen in staat te zijn onder crisisomstandigheden snel hun taken en verantwoordelijkheden op zich te nemen en goed als team te functioneren en in hun rol te groeien. Daartoe dient het Crisisteam ten minste regelmatig bijeen te komen voor een training. De training zal gericht zijn op het verwerven van vaardigheden op het gebied van crisismanagement en het oefenen van onderlinge samenwerking. De training kan gecombineerd worden met de identificatie en virtuele inrichting van een gebouw tot Crisiscentrum.

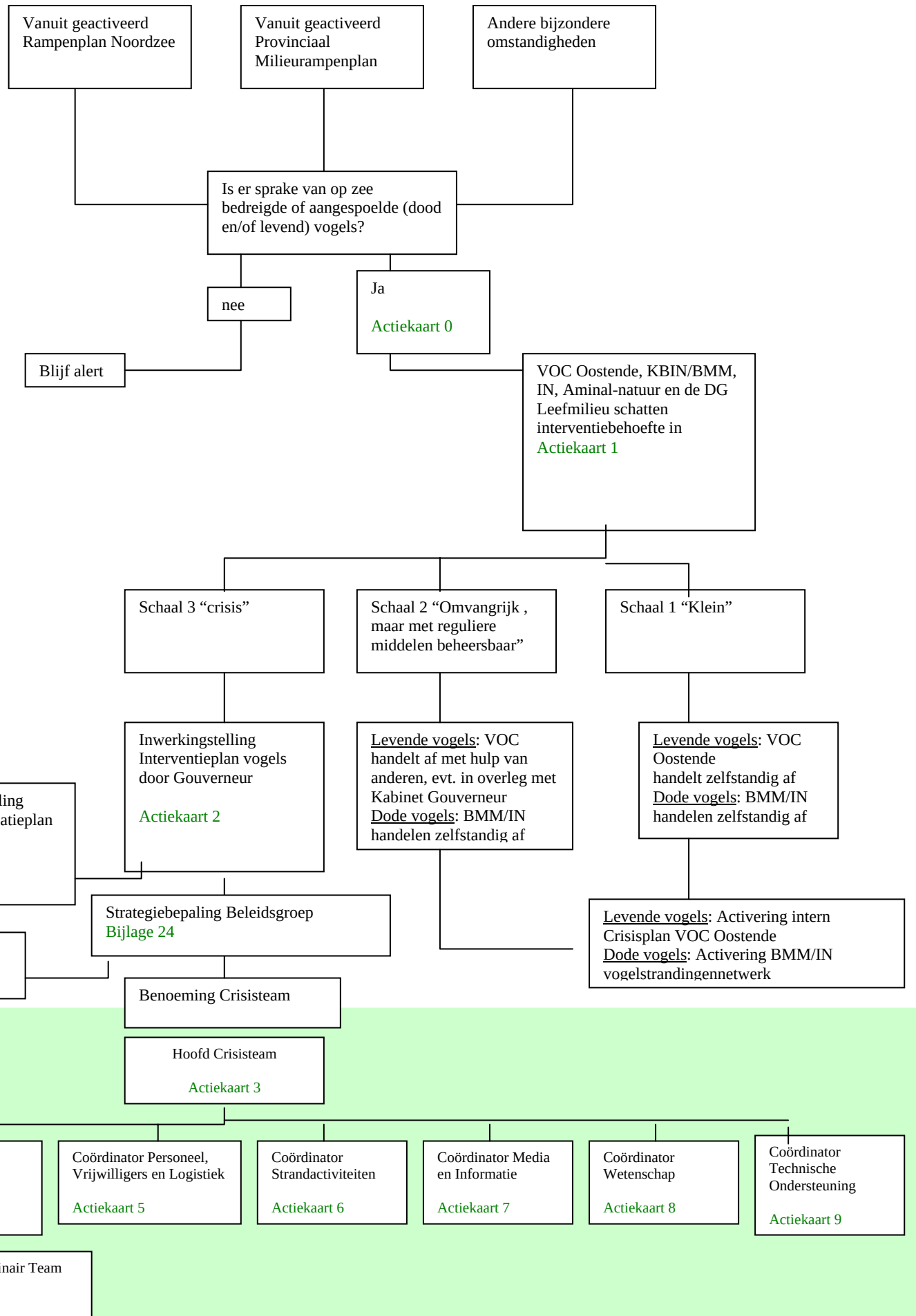
DEEL 2: OPERATIONEEL

(Interventie op Schaalniveau 3)

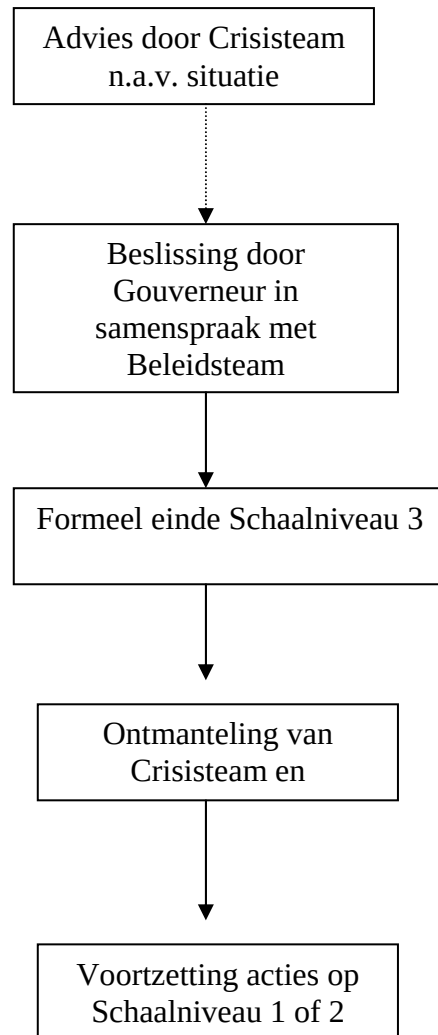
Inhoudsopgave deel 2: OPERATIONEEL

1. Notificatie en overzicht acties.....	34
2. Beëindigen Schaalniveau 3	35
3. Actiekaart 0.....	36
4. Actiekaart 1.....	37
5. Actiekaart 2.....	38
6. Actiekaart 3.....	39
7. Actiekaart 4.....	41
8. Actiekaart 5.....	43
9. Actiekaart 6.....	44
10. Actiekaart 7	46
11. Actiekaart 8	48
12. Actiekaart 9	50
13. Actiekaart 10	51
14. Actiekaart 11	52

1. Notificatie en overzicht acties

2. Beëindigen Schaalniveau 3

3. Actiekaart 0: Melding van een vogelincident of aanspoelende vogels

Een ongewone situatie kan gemeld worden aan:

Instelling	Telefoon nummers	Contactpersoon
Vogelopvangcentrum Oostende	T 059 80 67 66 M 0499 35 90 65	Claude Velter
Beheerseenheid Mathematisch Model van de Noordzee	T 059 24 20 55 M 0477 25 90 06	Jan Haelters
Beheerseenheid Mathematisch Model van de Noordzee	T 059 24 20 56 M 0473 95 30 59	Francis Kerckhof
Instituut voor Natuurbehoud	T 02 558 18 28 M 0478240983	Eric Stienen
FOD Leefmilieu - Directoraat Generaal Leefmilieu	T 02 210 52 15 M 0475 46 60 68	Beleidsverantwoordelijke inzake marien milieu: Jan Tavernier
AMINAL – Afdeling Natuur, cel Kustzonebeheer	T 050 45 42 52 M 0479 89 01 02	Jean-Louis Herrier

De volgende zaken vermelden in het bericht:

- Naam, instituut en telefoonnummer van melder
- Hoeveel levende vogels? Indien mogelijk, welke soorten?
- Hoeveel dode vogels? Indien mogelijk, welke soorten?
- Waar gezien?
- Wanneer gezien?
- Met olie?
- Olie (of ander product) aangespoeld?

4. Actiekaart 1: Inschatting omvang van het vogelincident en eventuele rapportage aan de Gouverneur

Verantwoordelijk voor uitvoering	VOC Oostende BMM (KBIN) Instituut Natuurbehoud Aminal –Natuur FOD Leefmilieu
Verantwoordelijkheden	• Snel en zorgvuldig verzamelen van relevante gegevens • Zoveel mogelijk in gezamenlijkheid en consensus een zo goed mogelijke inschatting maken van de omvang van het probleem • Eventueel rapporteren aan de Gouverneur

Initiële acties	Aanvulling en toelichting
Contacteren van verschillende kustgemeenten voor informatie	Gebruik contactgegevens kustgemeenten (Bijlage 3)
Raadplegen van informatie uit verkenningsvluchten	
Raadplegen van relevante bronnen (maritieme sector: vissers etc.)	
Contacteren van andere mogelijke informatiehouders in kustgebied	
In kaart brengen van de locatie van het probleem	Gebruik kaart Belgisch kustgebied (Data sectie, nr)
Uitwisseling van gegevens en overleg	VOC, KBIN/BMM, IN, Aminal – Natuur, FOD Leefmilieu informeren elkaar (gebruik contactgegevens Datasectie nr)
Bepalen van de omvang van de noodzakelijke interventie	Gebruik de criteria in Bijlage 21
Informeren en adviseren van de Gouverneur indien er sprake lijkt van een Schaalniveau 3 situatie	Gebruik lijst contactgegevens Bijlage 1

Vervolgacties	Aanvulling en toelichting
Voortzetten van het raadplegen van relevante bronnen en registreren van veranderingen	
Doorgeven van relevante informatie aan de Gouverneur	

5. Actiekaart 2: Inwerkingstellen van het Interventieplan Vogels

Verantwoordelijk voor
uitvoering
Verantwoordelijkheden

De Gouverneur

- Beoordelen advies door VOC, KBIN/BMM, IN, Aminal –Natuur, FOD Leefmilieu
- Besluiten tot activering Interventieplan
Starten Notificatieprocedure; bijeenroepen beleidsgroep
- Bepalen strategie in de beleidsgroep
- Installeren Crisisteam

Initiële acties	Aanvulling en toelichting
Notificeren van de leden van de beleidsgroep en het Crisisteam; beleggen van een vergadering op de kortst mogelijke termijn	Notificatie kan uitgevoerd worden door de Grote Wacht van de Civiele Bescherming in Jabbeke VLIZ moet speciaal benaderd worden in verband met het gereedmaken van een vergaderruimte / voorlopig crisiscentrum
Overleggen met vertegenwoordigers van VOC, KBIN/BMM, IN, Aminal – Natuur, FOD Leefmilieu voor een overzicht van de situatie en de opties voor strategie	
Optreden als voorzitter van de beleidsgroep en leiding geven aan de strategiebepaling door deze groep	
Installeren van het Crisisteam	De samenstelling van het Crisisteam zou moeten afhangen van de ernst van de situatie
Afspraken maken omtrent een media en informatiestrategie	Delegeren van taken aan de Coördinator Media en Informatie

Vervolgacties	Aanvulling en toelichting
Gouverneur wordt op de hoogte gehouden door het Hoofd Crisisteam	

6. Actiekaart 3: Hoofd Crisisteam

Verantwoordelijk voor uitvoering:

AMINAL- Afdeling Natuur, Cel Kustzonebeheer

Verantwoordelijkheden

- Verantwoordelijkheid voor alle activiteiten in het kader van het plan
- Autorisatie van alle uitgaven gemaakt in het tijdelijke VOC
- Vertegenwoordigen van het Crisisteam in eventuele vergaderingen in het kader van het Noordzeerampenplan of Milieurampenplan
- Organiseren van samenwerking en overleg binnen het Crisisteam
- Leggen van contacten met relevante organisaties of personen in het buitenland
- Vertegenwoordigen van het Crisisteam in contacten met de pers, in samenwerking met de Coördinator Media en Informatie

Initiële acties	Aanvulling en toelichting
Bijhouden van een persoonlijk logboek omtrent alle activiteiten en besluiten gedurende de interventie	
Zorg voor een (vaste) notulist bij alle vergaderingen	Notulist werkt verslagen uit en zorgt dat alle deelnemers van het overleg zo snel mogelijk een verslag en persoonlijke actielijst bekomen
Overleg plegen met de Beleidsgroep omtrent de te volgen strategie	
Leggen van operationele contacten, indien relevant, met de crisisorganisatie van het Rampenplan Noordzee of het Provinciaal Milieurampenplan.	Belangrijk is ook dat de te ondernemen activiteiten worden voorgelegd aan vertegenwoordigers van de P&I Club en/of IOPC Fonds
Overleggen met het Crisisteam omtrent de vaststelling van prioriteiten, taakverdeling, de benodigde middelen en de onderlinge communicatie en rapportage	Wissel nummers voor mobiele bereikbaarheid uit tijdens de eerste vergadering van het Crisisteam
Bepalen welke faciliteiten opgebouwd moeten worden en waar (o.a. crisiscentrum)	Stel deadlines voor hun ingebruikname
Bepalen in hoeverre aanvullende binnen- en buitenlandse expertise moet worden ingeroepen	Laat zo vroeg mogelijk contacten leggen (Sea Alarm kan assisteren), en laat vragen naar de beschikbaarheid van de benodigde expertise, de snelst mogelijke beschikbaarheid daarvan, en wissel voorwaarden uit.

Vervolgacties	Aanvulling en toelichting
Bekijken of er meer personeel of middelen nodig zijn op de verschillende onderdelen	
Persoonlijk toezien op veiligheid en gezondheid van alle medewerkers en vrijwilligers in de crisisoperatie	Blijf het belang van veiligheid en gezondheid uitdragen
Onderhouden van zo mogelijk dagelijkse contacten met de leiding van Rampenplan Noordzee of het Milieurampenplan	Wissel gegevens uit; houdt de Gouverneur op de hoogte
(Het laten) Benaderen van organisaties of diensten waarvan gemeend wordt dat deze een zinvolle bijdrage kunnen leveren	Verzekeren een optimale (routinematige) informatie-uitwisseling met Rampenplan Noordzee en/of het Provinciaal Milieurampenplan
Bijdragen aan een accurate informatievoorziening aan het publiek; stel bepaalde gelegenheden vast	

waarop pers en hoogwaardigheidsbekleders de faciliteiten kunnen bezoeken	
Adviseren omtrent de afbouw en beëindiging van de crisisoperatie aan de gouverneur en de beleidsgroep	
Verzorgen na beëindiging van de crisisoperatie van een debriefing, en een rapportage gebaseerd op individuele logboeken; Bijdragen aan een accurate evaluatie en aanbevelingen omtrent de verbetering van het Interventieplan.	
Sluiten van het persoonlijke logboek	

7. Actiekaart 4: Manager Tijdelijk Opvangcentrum Vogels

Verantwoordelijk voor uitvoering
Verantwoordelijkheden

Leidinggevende van het VOC Oostende

- Het aanpassen van het bestaande centrum, of het bouwen en het in werking stellen van een Tijdelijk Opvangcentrum Vogels (TOV)
- Het zo kosten-efficiënt mogelijk laten functioneren van het TOV
- Toezien op de naleving van veiligheids- en gezondheidsvoorschriften in het centrum
- Toezien op de naleving van de protocollen, inclusief die omtrent triage en euthanasie

Initiële acties	Aanvulling en toelichting
Starten van een persoonlijk logboek	
Inwinnen van informatie omtrent de omvang van het incident en het totaal aantal te verwachten dieren	Maatregelen nemen voor de opbouw van voldoende voorraad voedsel en medicijnen
Overleggen met het Hoofd Crisisteam omtrent de gewenste inrichting en de personele bezetting van het centrum en de ter beschikking staande middelen	Speciale aandacht gaat uit naar prioritaire zaken zoals het aanbrengen van voldoende initiële opvangcapaciteit en de accurate registratie en intake van binnengebrachte vogels; i.s.m. de Wetenschappelijk coördinator.
Overleggen met de gemeente Oostende en andere relevante instellingen voor de snelle en accurate bouw en technische installatie van het tijdelijke opvangcentrum	Zie Bijlage 11. Belangrijk is een check van alle afdelingen in het centrum op veiligheid en compleetheid voordat deze in gebruik worden genomen. De Milieudienst van de Stad Oostende zal monsters moeten nemen bij de eerste vogel die gewassen wordt i.v.m. een eventuele milieuvergunning voor het lozen van afvalwater. Maak hiervoor tijdig een afspraak.
Overleg met het Rode Kruis omtrent de inrichting van een EHBO post in het TOV	Maak geregeld een toer door het TOV, eventueel samen met het Rode Kruis, om gevaarlijke werksituaties te identificeren en aan te passen.
Aanstellen van een afdelingschef voor iedere verschillende unit binnen het TOV en regel de onderlinge verantwoordelijkheden, onderlinge communicatie en de documentatie	Speciale aandacht gaat uit naar het dagelijks verzamelen van relevante gegevens voor centrale documentatie en monitoring.
Voorzien in een adequate opvang, voorlichting en training van vrijwilligers	Zorg voor hygiëne, ontspanningsruimte, snacks, frisdranken en voeding, instructieruimten, goede informatievoorziening
Afschermen van het TOV tegen ongewenst bezoek van publiek, media.	Bezoek van pers en hoogwaardigheidsbekleders slechts toegestaan na overleg met en goedkeuring van Hoofd Crisisteam.

Vervolgacties	Aanvulling en toelichting
Waarborgen van goede doorstroming van vogels door het TOV	Identificeer knelpunten, en tracht oplossingen te vinden, waar nodig in overleg met het Hoofd Crisisteam
Houden van dagelijks werkoverleg met de dierenarts	Houd zicht op de toestand van vogels in de verschillende afdelingen van het centrum
Houden van dagelijks overleg met de	Breng knelpunten in kaart en zoek

afdelingschefs binnen het centrum	gezamenlijk naar oplossingen
Toezien op minimalisatie en een adequate verzameling en afvoer van (chemisch en dierlijk) afval	
Zorgen voor een adequaat toezicht op het vrijlatingprotocol en de ringprocedure	Overleg met Hoofd Crisisteam en dierenarts omtrent vrijlating [overheid dient toe te zien op vrijlating!], mede i.v.m. mogelijkheden voor media aandacht
Tijdig overleggen met de gemeente Oostende en andere relevante instellingen voor de demobilisatie van het centrum	
Afsluiten van het persoonlijke logboek	Geef een kopie af aan het Hoofd Crisisteam

8. Actiekaart 5: Coördinator Personeel, Vrijwilligers en Logistiek

Verantwoordelijk voor uitvoering

Vogelbescherming Vlaanderen

Verantwoordelijkheden

- Zorgen voor voldoende gekwalificeerde bemensing in het opvangcentrum
- Aantrekken en inschrijven van vrijwilligers
- Coördineren van de inzet van vrijwilligers
- Verzorgen van de logistiek en middeleninzet van samenwerkende opvangcentra

Initiële acties	Aanvulling en toelichting
Starten van een persoonlijk logboek	
Benaderen van opvangcentra ten behoeve van personele ondersteuning van het tijdelijke opvangcentrum	
In kaart brengen van de behoefte aan vrijwilligers	In overleg met Hoofd Crisisteam
Openen van een informatienummer voor vrijwilligers	In overleg met Coördinator Media en Informatie
Zorgen voor de inrichting en bemensing van het vrijwilligers onthaalpunt in Oostende	Zie Bijlage 9, Bijlagen 19, 20
Treffen van regelingen omtrent een centrale ongevallenverzekering van vrijwilligers	
Regelen van slaapgelegenheid voor vrijwilligers + catering	

Vervolgacties	Aanvulling en toelichting
Zorg dragen voor continuïteit in het aanbod van vrijwilligers	Gebruik maken van de media, in overleg met Coördinator Media en Informatie
Zorg dragen voor deugdelijke administratie omtrent gewerkte uren door vrijwilligers	
Zorg voor een goede psychologische begeleiding	Contacteer hulpverlener-organisaties om hierover afspraken te maken (zie Bijlage 26)
Sluiten van persoonlijk logboek	

9. Actiekaart 6: Coördinator Strandactiviteiten

Verantwoordelijk voor uitvoering

Vogelbescherming Vlaanderen

Verantwoordelijkheden

- Actueel overzicht houden van de meldingen van levende en dode vogels op het strand*
- Onderhouden van dagelijks contact met technische Diensten en/of Brandweer van de verschillende kustgemeenten
- Regelen van de inzet van vrijwilligers op het strand en afstemming hierover met de kustgemeenten
- Dagelijks controleren van de aantallen gevonden vogels in relatie tot de zoekactiviteiten*
- Optimaliseren van de dagelijkse zoekactiviteiten in relatie tot de actuele of de verwachte stranding van vogels langs de kust
- Instrueren van de strandzoekers omtrent de gewenste activiteiten op het strand, en de noodzaak tot het verzamelen van informatie*
- Doorgeven van de geografische informatie omtrent zoekactiviteiten en hun resultaten aan de Informatie-unit van het crisiscentrum

* (in overleg met de Coördinator Wetenschap)

Initiële acties	Aanvulling en toelichting
Starten van een persoonlijk logboek	
Contacteren van de contactpersonen in alle relevante kustgemeenten omtrent inzet van gemeentelijke diensten, en gevonden vogels	Stel ook vast of er behoefte is aan instructie of materialen
Bepalen van de delen van de kust waar, en de tijdstippen waarop, er verminderde zoekactiviteiten door gemeenten plaatsvindt, maken van een plan voor de inzet van vrijwilligers	Let ook op de toegankelijkheid van de stranden en het eventuele aanmelden van teams bij een meldpunt. Neem maatregelen om secundaire vervuiling tegen te gaan.
Instrueren van de vrijwilligers alvorens zij vertrekken, volgens een vooraf vastgesteld interventieprotocol.	Instrueer nieuwe vrijwilligers hoe vogels best gevangen worden. Geef instructie omtrent veiligheid en gezondheid (beschermende kledij, risico's, omgang met dieren, wat te doen bij een ongeluk) Maak teams; zorg ervoor dat ieder team voorzien is van auto een communicatiemiddel (gsm – noteer nummers) en een basispakket. Vraag ieder team een korte rapportage terug te melden en het basispakket terug te bezorgen.
Betrekken van een bureau in het crisiscentrum na de (dagelijkse) instructie van de vrijwilligers	Presenteer alle relevante informatie in de desbetreffende sectie van de situatie-unit.

Vervolgacties	Aanvulling en toelichting
Onderhouden van prima relaties met de gemeentelijke diensten	Signaleer problemen en los deze op, eventueel in overleg met het Hoofd Crisisteam
Onderhouden van de basispakketten die teams moeten meenemen, zie toe op hun compleetheid	

Signaleer opmerkelijke veranderingen in het aanspoelen van vogels aantallen en waar	Geef veranderingen door aan Hoofd Crisis team, en overleg met hem omtrent aanpassing van strategie
Sluiten van het persoonlijk logboek	

10. Actiekaart 7: Coördinator Media en Informatie

Verantwoordelijk voor uitvoering

VLIZ

Verantwoordelijkheden

- Functioneren binnen het mandaat gegeven door de Gouverneur
- Opzetten en bijhouden van de informatieve website m.b.t. het incident
- Fungeren als eerste contactpunt voor de pers
- Opstellen van persberichten
- Beleggen van persconferenties
- Optreden als liaison tussen media en leidinggevend

Initiële acties	Aanvulling en toelichting
Starten van persoonlijk logboek	
Maken van afspraken met Gouverneur (= eerst verantwoordelijke in Mediacommunicatie) omtrent het precieze mandaat	
Organiseren van de eerste persconferentie, na de vergadering van het Beleidssteam	Op basis van feitelijke informatie aangeleverd door VOC/BMM-KBIN/IN
Inrichten van het crisiscentrum, met name de Informatie-unit	Zie Bijlage 12. Informatie-unit vormt het hart van de interventie. Liefst op een muur alle gegevens over alle activiteiten kwantitatief bij elkaar. De Informatie-unit dient up-to-date te zijn hetgeen een voortdurende communicatie vereist met alle onderdelen.
Opstarten, actualiseren van de website*	Maak via een persbericht het bestaan van de website bekend
Ondersteunen van het Hoofd Crisisteam in de voorbereiding op interviews	Wees bij de interviews aanwezig
Fungeren als contactpunt voor de Media	Geef aan waar en wanneer informatie verkrijgbaar is. Spreek spelregels af met de media omtrent het geven van interviews, toegang tot het vogelopvangcentrum
Zorg voor bemensing van de Informatie-unit in het crisiscentrum	Toezen op de informatiestromen die op gang komen, bewaken van de kwaliteit daarvan.
Deelname aan alle besluitvormingsprocessen	Geef advies omtrent de voorlichting naar pers en publiek
Instrueren van vrijwilligers omtrent mededelingen aan de pers	

Vervolgacties	Aanvulling en toelichting
Blijven actualiseren van de website*	
Regelen en begeleiden van interviews	
Regelen en organiseren (in overleg met Hoofd Crisisteam en Manager TOV) bezoek van media en/of VIPS aan het Opvangcentrum	Vorbereiden van een protocol
Verzamelen van additionele informatie over incident en problematiek	
Sluiten van persoonlijk logboek	

*Bij het publiceren van gegevens op een website wordt er zorg voor gedragen dat de bron van de verschillende delen van de informatie weergegeven wordt (vb. bron van weerberichten, toestand op zee of de stranden m.b.t. olie of ongeval, interventies, eerste resultaten van wetenschappelijk onderzoek, analyses van olie, ...).

11. Actiekaart 8: Coördinator Wetenschap

Verantwoordelijk voor uitvoering

BMM (KBIN), IN

Verantwoordelijkheden

- Verzamelen van wetenschappelijk relevante informatie (zie bijlage 25)
- Inschatting maken omtrent de omvang en de milieu-impact van het incident
- Vervaardigen van een rapportage omtrent de uitgevoerde activiteiten en initiële resultaten na afloop van de interventie
- Toezien op wettelijke bepalingen m.b.t. de bescherming van soorten in de zeegebieden (onder meer m.b.t. verzameling en vrijlating van vogels).
- Aanleveren wetenschappelijk relevante informatie aan Informatie unit en voor publicatie, o.a. op website

Initiële acties	Aanvulling en toelichting
Starten van een persoonlijk logboek	
Overleggen met het Beleidssteam over het verzamelen van dode vogels op het strand	Naar aanleiding van de situatie (veel/weinig dode vogels) dient bepaald te worden hoeveel menskracht beschikbaar gemaakt wordt t.b.v. het onmiddellijk wetenschappelijk onderzoek. Ook dient vriescapaciteit ingeschat te worden.
Overleggen met de kustgemeenten en met het coördinatieteam over de verzameling van dode dieren, en het verzamelen van gegevens over levende en dode vogels	
Bespreken met Coördinator Strandactiviteiten van de juiste instructie aan vrijwilligers	Omtrent gegevensnotering op het strand. In overleg met Strandzoekcoördinator (zie ook Bijlage 15, 21, 22)
Bespreken met de Manager van het TOV de juiste instructie aan TOV-receptievrijwilligers; zorgen voor de constante aanwezigheid van een deskundige bij de intake van levende vogels, en bij het verzamelen van de gegevens van dode vogels.	Omtrent check van strandgegevens bij aflevering van vogels. Zie ook Bijlagen 17-18
Bespreken met de Coördinator Veterinair Team de juiste instructie voor dataverzameling in het veterinaire deel van het TOV	Omtrent bijhouden sterfte-, euthanasie- en pathologiegegevens.
Zorgen voor up-to-date gegevens in de Informatie-unit, in overleg met het Hoofd Crisisteam	
Zorgen voor de selectie van dode dieren (dood aangespoeld, dood door euthanasie na aankomst in centrum, dood tijdens revalidatie) voor bewaren in diepvries, adequaat voorzien van labels.	

Vervolgacties	Aanvulling en toelichting
Maken van tussenrapportages en analyses	Geef informatie door aan Informatie-unit
Rapporteren aan Hoofd Crisisteam omtrent zich voordoende veranderingen in aantallen (per soort) en/of sterftegegevens	
Na demobilisatie van interventie: vervaardigen van een rapport over het verzamelen van gegevens en de resultaten	
Bepaal de bestemming en verdere analyse van bewaarde dieren.	
Sluiten van persoonlijk logboek	

12. Actiekaart 9: Coördinator Technische ondersteuning

Verantwoordelijk voor uitvoering

FOD Volksgezondheid, veiligheid van de voedselketen en Leefmilieu.
Directoraat Generaal Leefmilieu, cel marien milieu.

Verantwoordelijkheden

- Het ondersteunen van alle technische zaken aangaande de crisisoperatie die liggen binnen de bevoegdheid van de DG Leefmilieu
- Het leveren van expertise omtrent veilige werkomstandigheden op het strand en op andere plaatsen waar mensen in aanraking (kunnen) komen met olie of andere gevaarlijke stoffen
- Het optreden als logistiek intermediair tussen het Crisisteam en de verschillende deelnemende Federale diensten (zoals de Civiele Bescherming)

Initiële acties	Aanvulling en toelichting
Starten van een persoonlijk logboek	
Het verkrijgen via experts van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de voedselketen en Leefmilieu van zo accuraat mogelijke informatie over de samenstelling van de verontreiniging en de mogelijke gevaren voor mensen die in de interventie met deze verontreiniging te maken kunnen krijgen	
Het overbrengen van de verkregen informatie aan de overige leden van het Crisisteam	In overleg met de Coördinator Media en Informatie wordt de Informatie-unit met deze gegevens geactualiseerd
In samenspraak met de experts van de DG Leefmilieu vaststellen van richtlijnen voor een betere bescherming van alle personen die in aanraking komen met de gevaarlijke stoffen	Deze adviezen worden via de Coördinator Personeel, Vrijwilligers en Logistiek doorgegeven aan een ieder die binnen de interventie actief is
Inventariseren en bestellen van de meest acuut benodigde diensten en materialen waarin andere Federale Diensten (Civiele Bescherming) zouden kunnen voorzien	
Het waar nodig begeleiden en geven van advies waar het gaat om technische aspecten	Bijvoorbeeld vogeltransporten, de opbouw van het tijdelijke Vogelopvangcentrum

Vervolgacties	Aanvulling en toelichting
Het voorzien indien mogelijk van logistieke ondersteuning	
Het blijven geven van expertise omtrent veiligheidsaspecten inzake gevaarlijke stoffen	
Sluiten van persoonlijk logboek	

13. Actiekaart 10: Coördinator Veterinair Team

Verantwoordelijk voor uitvoering

Universiteit Luik (Federaal Wetenschapsbeleid)

Verantwoordelijkheden

- Samenstellen van een veterinair team (Univ. Luik, Gent)
- Leiding geven aan veterinaire team
- Toezien op dierenwelzijn en de verzorging van de dieren
- Vaststellen en toepassen van triage criteria
- Geschikt verklaren van individuele vogels voor vrijlating.

Initiële acties	Aanvulling en toelichting
Starten van een persoonlijk logboek	
Toezen op de inrichting van het tijdelijke opvangcentrum	
In beeld brengen van de aard en omvang van de benodigde activiteiten in beeld, en advisering omtrent de inrichting van het opvangcentrum	
Vaststellen van de triage criteria i.s.m. het Hoofd Crisisteam	
Inrichten van de Veterinaire afdeling van het TOV	Inclusief administratief deel
Aanvullen van de medicijnvoorraad	Medicijnen zorgvuldig opbergen, bijbestellen in overleg met Manager TOV
Toezen op de juiste huisvesting en verzorging van de binnengebrachte vogels	
Organiseren van de bemensing van de hospitaal unit	
Een start maken met de intake van de vogels	Draag zorg voor het labelen en bewaren van geselecteerde dode dieren in overleg met coördinator wetenschap
Toezen op de juiste behandeling van vogels	

Vervolgacties	Aanvulling en toelichting
Toezen op juiste naleving van verzorgingsprotocollen en advisering bij knelpunten	
Waakzaam zijn omtrent het optreden van infectieziekten	
Uitvoeren – ad hoc en indien noodzakelijk – van autopsie op gestorven dieren; uitvoeren van eventuele bijkomende onderzoeken	
Sluiten van persoonlijk logboek	

14. Actiekaart 11: per betrokken instantie

Intern mobilisatieplan (NB: hieronder het voorbeeld van BMM (KBIN). Alle deelnemende organisaties dienen een eigen Actiekaart 11 op te stellen en te steken in hun eigen versie van het Interventieplan)

Instelling BMM (KBIN)

Verantwoorde Naam: Francis Kerckhof
lijke Afdeling: **BMM (KBIN)**, sectie 15
 T: 059 24 20 56
 M: 0473 95 30 59

In afwezigheid:
Naam: Jan Haelters
Afdeling: **BMM (KBIN)** Sectie 15
T: 059 24 20 55
M: 0477 25 90 06

Acties na notificatie

1. Verantwoordelijke wordt gewaarschuwd
2. Verantwoordelijke neemt nota van de situatie, de omvang, de ernst, de locatie;
3. Verantwoordelijke licht medeverantwoordelijke in, en licht eveneens het hoofd van **BMM (KBIN)** Sectie 15, of zijn vervanger, in. Afhankelijk van de situatie kunnen andere personen op de hoogte gebracht worden, zoals de pollution officer van **BMM (KBIN)**, de forecast officer, de aerial surveillance officer en de public relations officer.
4. Verantwoordelijke onderzoekt beschikbaarheid personeel **BMM (KBIN)** aan de kust
5. Verantwoordelijke neemt contact met de dierenarts (federaal wetenschapsbeleid), en licht hem in.
6. Hoofd Sectie 15, of zijn vervanger laat indien opportuun de middelen van **BMM (KBIN)** (modellen, vliegtuig, interventievaartuig,...) activeren, of laat hun activiteiten aanpassen.
7. Verantwoordelijke pleegt overleg met het Instituut voor Natuurbehoud over de te nemen acties op wetenschappelijk vlak.

DEEL 3: DATA

Inhoudsopgave deel 3: DATA

Bijlage 1: Samenstelling Beleidsgroep	55
Bijlage 2: Leden Crisisteam	56
Bijlage 3: Overige contacten	57
Bijlage 4: Strandzone indeling Belgische kust	60
Bijlage 5: Soorten van de Belgische Mariene wateren, gerangschikt naar hun kwetsbaarheid voor olievervuiling	61
Bijlage 6: Instructies voor het opstellen van een claim en het bereiken van afstemming t.b.v. de indiening van een gebundelde claim	63
Bijlage 7: Kernonderdelen van de opvang en revalidatie van vogels	65
Bijlage 8: Inrichting faciliteiten	69
Bijlage 9: Profielschets Onthaalpunt vrijwilligers	70
Bijlage 10: Organisatie instroom van vrijwilligers	71
Bijlage 11: Profielschets van een tijdelijk opvangcentrum	72
Bijlage 12: Profielschets van een crisiscentrum	75
Bijlage 13: Lijst wetenschappelijke activiteiten BMM/KBIN	77
Bijlage 14: Middelen van deelnemende organisaties	79
Bijlage 15: Handleiding Strandzoekers	80
Bijlage 16: Strandzoekers basispakket	84
Bijlage 17: Ontvangstlijst levende vogels	85
Bijlage 18: Ontvangstformulier dode vogels	86
Bijlage 19: Vrijwilligers registratieformulier	87
Bijlage 20: Vrijwilligersverklaring	89
Bijlage 21: Vragen ten behoeve van de bepaling van strategie	90
Bijlage 22: Informatie omtrent de opslag en verwerking van oliehoudende afvalstoffen en kadavers (bron: OVAM)	92
Bijlage 23: Ter info: tussenkomsten bij strandingen van zeezoogdieren Strandingen van zeezoogdieren maken geen deel uit van dit plan. Bij de stranding van een zeezoogdier dienen volgende diensten te worden verwittigd:	95
Bijlage 24: Veiligheid en gezondheid	96
Bijlage 25: Overzicht van de behandeling van vogels ter verkrijging van gewenste wetenschappelijke informatie	97
Bijlage 26: Protocol voor de psychologische bijstand van personeel en vrijwilligers die betrokken zijn bij een interventie rond met olie besmeurde vogels	98

Bijlage 1: Samenstelling Beleidsgroep

Gouverneur of verantwoordelijke ambtenaar voor de veiligheid en de rampenplanning	Gouverneur Paul Breyne	T: 050 40 58 11 F: 050 40 58 00 E : gouverneur@west-vlaanderen.be
Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, AMINAL, Afdeling Natuur- cel kustzonebeheer	Jean-Louis Herrier	T: 050 45 42 52 M: 0479 89 01 02 F: 050 45 41 75 E : jeanlouis.herrier@lin.vlaanderen.be
Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen	Walter Roggeman	T: 02 627 43 67 M : 0496 22 20 84 F : 02 627 41 13 E : walter.roggeman@natuurwetenschappen.be
BMM	Thierry Jacques	T: 02 773 21 11 M: 0477 25 90 02 F: 02 773 21 12 E : t.jacques@mumm.ac.be
FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de voedselketen en Leefmilieu Directoraat Generaal Leefmilieu	Jan Tavernier Eric Donnay	T: 02 210 52 15 M: 0475 46 60 68 F: 02 210 46 99 E: Jan.Tavernier@health.fgov.be T: 059 24 20 03 M: 0477 25 90 05 F: 059 24 20 01 E: eric.donnay@kwgc.be
Instituut voor Natuurbehoud	Eric Stienen	T: 02 558 18 28 M: 0478240983 F: 02 558 18 05 e-mail eric.stienen@instnat.be
Vogelbescherming Vlaanderen	Jan Rodts	Schuttershof 14 B-9100 Nieuwkerken-Waas (Sint-Niklaas) T : 03 296 26 80 F: 03 296 26 82 M: 0496 261 379 E: jan.rodts@vogelbescherming.be Internet: www.vogelbescherming.be
Vogelopvangcentrum Oostende	Claude Velter	T: 059 80 67 66 M: 0479 89 01 14 F: 059 70 64 24 E: claudio.velter@vogelbescherming.be voc.oostende@vogelbescherming.be
Vlaams Instituut voor de Zee	Verantwoordelijke Communicatie en informatie (Jan Seys)	T: 059 34 21 30 M: 0478 37 64 13 F: 059 34 21 31 E : jan.seys@vliz.be
Getroffen kustgemeenten		(zie Bijlage 3)

Bijlage 2: Leden Crisisteam

Functie	Naam	Organisatie	Contactgegevens
Hoofd Crisisteam	Jean-Louis Herrier	AMINAL-Afdeling Natuur, cel kustzonebeheer	T: 050 45 42 52 M: 0479 89 01 02 F: 050 45 41 75 E : jeanlouis.herrier@lin.vlaanderen.be
Manager Tijdelijk Opvangcentrum Vogels	Claude velter	VOC Oostende	T: 059 80 67 66 M: F : 059 70 64 24 E : voc.oostende@vogelbescherming.be
Coördinator Veterinair Team		Federaal Wetenschapsbeleid (Universiteit Luik)	T: 02 238 34 11 M: F: 02 230 59 12
Coördinator Strandactiviteiten	Jan Rodts	Vogelbescherming Vlaanderen vzw	T: 03 296 26 80 M: 0496 261 379 F: 03 296 26 82 E : info@vogelbescherming.be of jan.rodts@vogelbescherming.be www.vogelbescherming.be
Coördinator Wetenschap	Jan Haelters Francis Kerckhof	BMM (KBIN)	T: 059 70 01 31 M: 0473 95 30 59 of 0477 25 90 06 F : 059 70 49 35 E : f.kerckhof@mumm.ac.be en j.haelters@mumm.ac.be
Coördinator Media en informatie	Jan Seys	VLIZ	T: 059 34 21 30 M: 0478 37 64 13 F : 059 34 21 31 E : jan.seys@vliz.be
Coördinator Personeel, Vrijwilligers en Logistiek	Jan Rodts	Vogelbescherming Vlaanderen	T: 03 296 26 80 M: 0496 261 379 F: 03 296 26 82 E : info@vogelbescherming.be of jan.rodts@vogelbescherming.be www.vogelbescherming.be
Coördinator Technische Ondersteuning	Jan Tavernier	FOD Leefmilieu	T: 02 210 42 15 M: 0475 46 60 68 F: 02 210 48 52 E: Jan.Tavernier@health.fgov.be

Bijlage 3: Overige contacten

Kustgemeenten

Kustgemeente (strandzone)	Burgemeester	Brandweer
De Panne (Zone 01)	Willy Vanheste T: 058 42 16 16	058 41 10 10
Koksijde (Zone 02)	Vanden Bussche Marcus T: 058 53 30 30	058 51 10 10
Nieuwpoort (Zone 03)	Crabbe Roland T: 058 22 44 61	058 23 30 30
Middelkerke (Zone 04)	Landuyt Michel T: 059 31 30 16	059 30 22 22
Oostende (Zone 05)	Vandecasteele Jean T: 059 80 55 00	059 70 10 10
Bredene (Zone 06)	Vanhooren Willy T: 059 33 91 91	
De Haan (Zone 07)	Catrysse Ivan T: 059 24 21 24	050 41 20 20
Blankenberge (Zone 08)	Monset Ludo T: 050 42 99 42	050 41 10 10
Zeebrugge (Zone 09)	Moenaert Patrick T: 050 44 80 10	050 44 84 84
Knokke-Heist (Zone 10)	Lippens Leopold T: 050 63 01 00	050 60 21 21

Geschikte personen die kunnen optreden als Coördinator Strandactiviteiten

(lijst wordt aangeleverd door VOC – onder begeleiding van Claude Velter)

Natuurreservaten, Afdeling Aminal – natuurwachters

	Naam	Tel	Fax	e-mail
Afdeling Aminal Natuur (Algemeen contactpunt)	Jean Louis Herrier	Dienst: 050 45 42 52 M: 0479-890102	F: 050 45 41 75	jeanlouis.herrier@lin.vlaanderen.be

Strand-zone	Reservaat	Contact	Tel + M	Fax	e-mail
1A	VNR De Westhoek De Panne	Marc Leten	T: 058 42 99 63 M: 0479 89 01 17	F: 058 42 99 65	marc.leten@lin.vlaanderen.be
2D	VNR De Zeebermduinen Koksijde	Guy Vileyn	T: 051 50 11 14 M: 0479/89 01 16	F: 051 50 11 14	guy.vileyn@lin.vlaanderen.be
3B	VNR De Ijzermunding Nieuwpoort	Claude Velter	T: 059 51 87 43 M: 0479/89 01 14	F:	claudio.velter@vogelbescherming.be
9C	Het Sterrenstrand	Koen	T: 050 39 21 30	F:	koen.marec

	Zeebrugge	Maréchal	M: 0479 89 01 05	050 39 21 30	hal@lin.vlaanderen.be
10A	VNR De Baai van Heist Knokke-Heist	Koen Maréchal	T: 050 39 21 30 M: 0479 89 01 05	F: 050 39 21 30	koen.marechal@lin.vlaanderen.be

Erkende opvangcentra Vlaanderen

	Naam	Tel nr(s)	Fax	e-mail
VOC Anderlecht	Dominique Hoste	Dienst: 02 521 06 20 M: 0496 26 13 77	F: 02 527 09 89	dominique.hoste@birdprotection.be
VOC Heusden Zolder	Rudi Oyen	Dienst: 011 43 70 89 M: 0475 78 85 82	F: 011 43 48 93	vogelenzoogdiere nopvangcentrum @belgacom.be
VOC Opplabbeek	Sil Janssen	Dienst: 089 85 49 06	F: 089 85 85 37	secretariaat@natuurhulpcentrum.be
VOC-Beernem	Martin Ninclaus	Dienst: 050 79 09 59	F: 050 79 05 72	voc.bulskampveld@detorenvalk.be
VOC-Herenthout	Mieke De Wit	Dienst: 014 51 40 41		miekedewit@tiscali.be
VOC-Kieldrecht	Florent De Koning	Dienst: 03 773 40 89		
VOC-Lierde	Marnic Vermeersch	Dienst: 055 42 61 83		voc.lierde@pandora.be
VOC-Malderen	Marc Van De voorde	Dienst: 052 33 64 10		marc_vandevoorde@skynet.be
VOC-Merelbeke	Nick De Meulemeester	Dienst: 09 230 46 46		nick.de.meulemeester@pandora.be
VOC-Oostende	Nico Taets	Dienst: 059 80 67 66	F: 059 80 67 66	voc.oostende@vogelbescherming.be
VOC-Zele	Bruno De Wilde	Dienst: 052 44 68 10 M: 0475 85 39 47		bruno.de.wilde@pandora.be

Andere opvangcentra aan de kust

	Naam	Tel nr(s)	Fax	e-mail
Sea-Life Centre Blankenberge		Dienst: 050/424300	F: 050 42 44 24	sealifeblankenberge@merlinentertainment.biz
Zwin		Dienst: 050 60 70 86	F: 050 62 20 00	info@zwin.be

Opvangcentra (kustasielen) Nederland

	Naam	Tel nr(s)	Fax	e-mail
De Mikke, Middelburg		Dienst: +31 118 62 82 88	F: +31 118 61 21 23	demikke@zeelanndne t.nl
Vogelklas Karel Schot Rotterdam		Dienst: +31 10 48 57 84	F: +31 486 22 80	info@vogelklas.nl
Ecomare Texel		Dienst: +31 222 31 77 41	F: +31 222 31 77 44	infobalie@ecomare.nl
Fûgelpits, Anjum		Dienst: +31 519 32 15 91	F: +31 519 32 15 91	Fûgelpits@planet.be
Fûgelhelling, Ureterp		Dienst: +31 512 514 328	F: +31 31 512 53 77 72	defeart1@tiscali.nl (wordt gewijzigd, zie www.defugelhelling.n l)

Opvangcentra Frankrijk

	Naam	Tel nr(s)	Fax	e-mail
Chene		Dienst: +33 235 96 06 54	F: +33 235 96 56 41	asso.chene@wanado o.fr
LPO		Dienst: +33 546 82 12 34	F: +33 546 83 95 86	lpo@lpo.fr
Universiteit Nantes		Dienst: +33 2 40 68 77 76	F: +33 2 40 68 77 51	sldq@club-internet.fr

Opvangcentra UK

	Naam	Tel nr(s)	Fax	e-mail
RSPCA		Dienst: +44 7075 54 02 12	F: +44 1403 23 82 12	tclarke@rspca.org.uk

Overige internationale adressen

	Naam	Tel nr(s)	Fax	e-mail
ITOPF, London	secretariat	Dienst: +44 2075 66 69 99 M: +44 7626 91 41 12	F: +44 2075 66 69 50	central@itopf.com
IFAW/IBRRC, London	P. Kelway	Dienst: +44 2075 87 67 13 M: +44 7801 61 35 20	F: +44 780 161 3520	pkelway@ifaw.org
Sea Alarm, Brussel	H. Nijkamp	Dienst: 02 412 60 09 M: +31 621 87 72 19	F: 02 502 74 38	secretariat@sea- alarm.org

Bijlage 4: Strandzone indeling Belgische kust

(kaart pm)

Strand-zones	Gemeente	Onderverdeling (a,b,c,...)
1	De Panne	a Vlaams Natuurreservaat De Westhoek
2	Koksijde	a b c d Vlaams Natuurreservaat De Zeebermduinen
3	Nieuwpoort	a zone ten Westen van de havengeul b
4	Middelkerke	a Vlaams Natuurreservaat De IJzermonding (bij Middelkerke te nemen omdat de IJzer er tussen ligt) b alle andere strandzones
5	Oostende	
6	Bredene	
7	De Haan	
8	Blankenberge	
9	Zeebrugge	a b c Het Sternenschiereiland
10	Knokke-Heist	a Vlaams Natuurreservaat De Baai van Heist

Bijlage 5: Soorten van de Belgische Mariene wateren, gerangschikt naar hun kwetsbaarheid voor olievervuiling

ned_naam	lat_naam	winter	lente	zomer	herfst	OVI	oliebevuilingsgraad	Bescherming Vlaanderen volgens het milieuzakboekje	Bonn Convention Annex II	Bern Convention Annex II	Bern Convention Annex III	Bird directive (79/409/EEC) Annex I	frequentie in het VOC, gemiddeld aantal/jaar
zeekoet	Uria aalge	!	!	*	!	62	82	a			x		100 à 415
alk	Alca torda	!	!	*	!	64	83	a			x		5 à 35
geoorde fuut	Podiceps nigricollis	-	-	-	-	37	54	a,i		x			-
zwarte zee-eend	Melanitta nigra	!	!	!	!	52	75	b,h	x		x		1 à 10
kuifduiker	Podiceps auritus	-	-	-	-	37	54	a	x	x		x	-
grote zee-eend	Melanitta fusca	!	!	-	!	52	60	b,h	x		x		-
drieteenmeeuw	Rissa tridactyla	!	!	!	!	54	80	a			x		5 à 10
jan-van-gent	Morus bassanus	!	!	!	!	54	86	a			x		5 à 10
noordse stormvogel	Fulmarus glacialis	!	!	!	!	50	64	a			x		1 à 25
zilvermeeuw	Larus argentatus	! \$	! \$	! \$	! \$	42	31	e					70 à 200
kleine alk	Alle alle	*	-	-	*	51	44	a			x		0 à 5
papegaaiduiker	Fratercula arctica	*	-	-	*	62	66	a			x		0 à 5
dodaars	Tachybaptus ruficollis	-	-	-	-	33	50	a		x			-
aalscholver	Phalacrocorax carbo	!	!	!	!	42	24	a,i			x		1 à 6
blauwe reiger	Ardea cinerea	-	-	-	-	20	8	a			x		5 à 15
knobbelzwaan	Cygnus olor	-	-	-	-	28	20	b,h	x		x		1 à 10
kolgans	Anser albifrons	-	-	-	-	17	26	d,h	x		x		-
grauwe gans	Anser anser	-	-	-	-	17	23	(c),(f),h	x		x		1 à 10
rietgans	Anser serrirostris	-	-	-	-	19	17	d,h	x		x		-
kleine rietgans	Anser brachyrhynchus	-	-	-	-	19*		d,h	x		x		-
brandgans	Branta leucopsis	-	-	-	-	25	15	a,b,h	x	x		x	-
rotgans	Branta bernicla	*	*	-	!	31	8	b,h	x		x		0 à 2
bergeend	Tadorna tadorna	s	s	s	s	40	14	a,b,h	x	x			0 à 15
smient	Mareca penelope	!	!	-	!	19	10	c,h	x		x		-
wilde eend	Anas platyrhynchos	!	-	-	*	18	21	c,f,h	x		x		20 à 100
wintertaling	Anas crecca	-	-	-	-	15	15	d,h	x		x		-
pijlstaart	Anas acuta	-	-	-	-	17	16	d,h	x		x		-
kuifeend	Aythya fuligula	-	-	-	-	38	23	d,h	x		x		-
topper	Aythya marila	!	-	-	*	45	25	d,h	x		x		-
eider	Somateria mollissima	!	!	*	!	56	25	b,h	x		x		-
brilduiker	Bucephala clangula	-	-	-	-	37	14	b,h	x		x		-
middelste zaagbek	Mergus serrator	-	*	-	*	44	29	b,h	x		x		-
meerkoet	Fulica atra	-	-	-	-	19	10	c			x		0 à 10
waterhoen	Gallinula chloropus	-	-	-	-	15	15	d			x		10 à 22
scholekster	Haematopus ostralegus	\$	\$	\$	\$	30	4	a,j			x		1 à 10
kluut	Recurvirostra avosetta	-	-	-	-	26	0	a,h,i	x	x		x	-
kievit	Vanellus vanellus	-	-	-	-	15	9	(c),h,j	x		x		1 à 5
zilverplevier	Pluvialis squatarola	\$	\$	\$	\$	28	12	a,h	x		x		-
bontbekplevier	Charadrius hiaticula	s	s	s	s	28*		a,h	x	x			-
kanoet	Calidris canutus	s	\$	s	s	36	3	a,h	x		x		-

drieteenstrandloper	Calidris alba	\$	\$	-	\$	34	24	a,h	x	x		-
paarse strandloper	Calidris maritima	\$	\$	s	\$	26*		a,h	x	x		-
bonte strandloper	Calidris alpina	\$	\$	s	\$	32	2	a,h	x	x	x	-
steenloper	Arenaria interpres	\$	\$	\$	\$	26	3	a,h	x	x		0 à 10
tureluur	Tringa totanus	s	s	-	s	32	4	a,h,i,j	x		x	1 à 2
rosse grutto	Limosa lapponica	s	s	-	s	34	12	a,h	x		x	-
wulp	Numenius arquata	\$	s	s	s	28	4	a,h,j	x		x	-
houtsnip	Scolopax rusticola	-	-	-	-	18	10	a,h	x		x	5 à 20
grote jager	Stercorarius skua	*	*	*	!	48	60	a			x	0 à 2
middelste jager	Stercorarius pomarinus	-	-	-	-	37	34	a			x	-
kleine jager	Stercorarius parasiticus	-	-	*	*	37*		a			x	-
kleinste jager	Stercorarius longicaudus	-	-	-	-	37*		a			x	-
kokmeeuw	Larus ridibundus	! \$	! \$	! \$	! \$	36	35	e			x	20 à 80
zwartkopmeeuw	Larus melanocephalus	-	s	-	-	30*		a,i	x	x		-
stormmeeuw	Larus canus	! \$	! \$	! \$	! \$	36	43	a			x	5 à 15
geelpootmeeuw	Larus michahellis	-	s	\$	\$	30*		a			x	-
kleine mantelmeeuw	Larus graellsii	! \$	! \$	! \$	! \$	46	38	a				10 à 20
grote mantelmeeuw	Larus marinus	! \$	! \$	! \$	! \$	52	38	a				5 à 20
dwergmeeuw	Larus minutus	!	!	!	!	46	49	a		x		-
grote stern	Sterna sandvicensis	-	! \$	! \$	! \$	35*		a,i	x	x		-
visdief	Sterna hirundo	-	! \$	! \$	! \$	35	nd	a,i	x	x		0 à 5
noordse stern	Sterna paradisaea	-	*	*	*	35	nd	a	x	x		-
dwergstern	Sterna albifrons	-	! s	! s	-	35*		a,i	x	x		-
kleine alk	Alle alle	*	-	-	*	51	44	a			x	0 à 5

! in deze periode in grote aantallen op zee
* in deze periode minder dan 50 ex op zee
\$ in deze periode plaatselijk in grote aantallen op het strand
s in deze periode minder dan 50 ex op het strand
- verwaarloosbare aantallen

OVI met * gemarkeerd = index gekozen op basis van verwante soort, namelijk:

kleine rietgans volgens rietgans
bontbekplevier volgens zilverplevier
paarse strandloper volgens steenloper
kleine jager volgens middelste jager
kleinste jager volgens middelste jager
zwartkopmeeuw volgens scholekster
geelpootmeeuw volgens scholekster
grote stern volgens visdief
dwergstern volgens visdief

5 à 10 gemiddelde aantallen jaarlijks binnengebracht in de periode 2000 - 2004
- verwaarloosbare aantallen, minder dan 1 per jaar

Bijlage 6: Instructies voor het opstellen van een claim en het bereiken van afstemming t.b.v. de indiening van een gebundelde claim

Presentatie

Kosten die in de claim gepresenteerd worden moeten aantoonbaar gerelateerd zijn aan de ondernomen activiteiten in het kader van de interventie. Met andere woorden, het insturen van alleen rekeningen is niet voldoende. Een claim moet duidelijk maken wat gedaan is en waarom, waar en wanneer, door wie, met welke middelen en met welke kosten. Gevraagd wordt een kort beschrijvend rapport over de verschillende activiteiten die deel uitmaakten van de interventie, aangevuld met een link tussen deze activiteiten en de daarbij gemaakte kosten, die via betaalde rekeningen, loonstrookjes, e.d. worden gestaafd.

Opmerking: In het geval van een gebundelde claim is derhalve aan te bevelen een gezamenlijk rapport op te stellen over het verloop van de interventie en de besluitvorming, bijvoorbeeld op basis van het logboek dat door het Hoofd Crisisteam is bijgehouden, aangevuld met andere relevante informatie. Dit rapport zou moeten ingaan op de rol van individuele claim-indienders, en de wijze (en momenten) waarop deze instanties diensten hebben geleverd aan de centraal geleide interventie. Vervolgens kan iedere claim naar dit rapport verwijzen en aangeven welke kosten binnen de gespeelde rol zijn gemaakt. Om op deze wijze van rapportage vooruit te lopen zouden alle instanties hun activiteiten optimaal met (de besluitvorming van) het Crisiscentrum moeten afstemmen en hierover een goede administratie bijhouden. Dit laatste gaat het best via een logboek waarin van dag tot dag de relevante ontwikkelingen en genomen besluiten (van Crisiscentrum én eigen organisatie/dienst) opgeschreven worden.

Verder is het aan te bevelen zo vroeg mogelijk na het plaatsvinden van het incident contact te zoeken met de International Tanker Owner Pollution Federation (ITOPF) in Londen. Deze organisatie treedt in de regel op namens de IOPC Fund en de betrokken Verzekeringsmaatschappij (P&I Club) als technisch adviseur. Via ITOPF kan snel achterhaald worden bij welke P&I Club het bewuste schip verzekerd is. Indien ITOPF zich met het bewuste incident gaat bemoeien is het nuttig hen van de voorgenomen interventie op de hoogte te brengen. ITOPF zal namelijk in een later stadium door de IOPC Fund en P&I Club om een advies gevraagd worden omtrent de ingediende claim. Wanneer zij regelmatig op de hoogte gesteld zijn geweest over het verloop van de interventie, verhoogt dat de kans dat de latere claim geaccepteerd zal worden. Sea Alarm kan desgevraagd een rol spelen bij het leggen en onderhouden van de contacten met ITOPF, IOPC Fund of P&I Club tijdens de interventie.

Specifieke bepalingen uit de Claims Manual over “wildlife response”

De volgende eisen gelden specifiek voor het uitvoeren van een “wildlife response” en het indienen van een claim daaromtrent:

- Het schoonmaken van dieren moet slechts plaatsvinden indien er een redelijke kans is dat de dieren het proces zullen overleven
- Claims omtrent deze activiteiten moeten betrekking hebben op redelijke kosten die betrekking hebben op
 - o het voorzien in lokale ontvangstfaciliteiten, toegesneden op de Schaal van het probleem
 - o materialen
 - o medicatie en voedsel voor de getroffen dieren
 - o redelijke voedsel en accommodatie-voorzieningen voor vrijwilligers
- Wanneer verschillende groepen zich bezig houden met schoonmaken en revalidatie activiteiten, zouden ze goed gecoördineerd moeten zijn ter voorkoming van duplicatie van inspanning
- Indien fondsen zijn geworven onder het publiek voor het specifieke doel om de veldoperaties te bekostigen, worden deze bedragen afgetrokken van de geclaimde kosten.

Verder is van belang informatie te verstrekken over de volgende zaken:

- Details over het aantal behandelde dieren en het aantal dat met succes weer terug zijn vrijgelaten.
- Details over de eventuele gevoerde fondsenwervingcampagne onder het publiek: de kosten van de campagne zelf, de som geld die het heeft opgebracht, en de manier waarop dit geld is aangewend.

Opmerking: Bovenstaande zaken dienen duidelijk in het overkoepelende rapport vermeld te worden. Het kan geen kwaad om te benadrukken welke inspanning zijn geleverd om een verantwoorde interventie op te zetten, met een centrale coördinatie en gericht op kostenbeperking en –efficiëntie, etc.

Eindopmerking

Voor het verzamelen van de individuele claims van alle betrokkenen en het toezien op consistentie (bijvoorbeeld het hanteren van dezelfde eenheidsprijzen) tussen de verschillende claims zou één organisatie verantwoordelijk moeten zijn, liefst een overheidsdienst op Federaal niveau.

Aanvullende informatie:

Claims Manual van het “International Oil Pollution Compensation Fund 1992” (april 2005, 32 p).

Volledige tekst van de Manual (in Engels) is te verkrijgen via:

*<http://www.iopcfund.org/>, onder code **92Fund/A9/20***

Bijlage 7: Kernonderdelen van de opvang en revalidatie van vogels

Van de soorten die gevoelig zijn voor oliebesmeuring zal slechts een deel aan land aanspoelen. Niet alle vogels die levend worden binnengebracht in het opvangcentrum zullen fit genoeg zijn om het schoonmaken en revalidatieproces te kunnen overleven. Om de kansen voor ieder individu zo groot mogelijk te maken is snelle en deskundige verzorging essentieel. Toch zal er “aan de poort” geselecteerd moeten worden, zeker als het aantal slachtoffers talrijk is en het aantal middelen beperkt. Dit gaat via het proces van triage.

Triage

Het proces van triage geeft op grond van fitheid en soort een rangorde aan de binnengebrachte slachtoffers om de schaarse middelen van de hulpverlening (menskracht, deskundigheid, medicijnen) zo veel mogelijk ten goede te laten komen aan die individuen die de grootste kans van overleving hebben, of soorten waaraan op grond van zeldzaamheid of beschermingsniveau prioriteit verleend moet worden. Slachtoffers die aan de criteria voldoen worden in het centrum opgenomen en krijgen optimale verzorging; andere worden geëuthanaseerd. Vaak worden drie categorieën aangebracht:

Groep 1: Fitte dieren die gereed zijn voor het wassen

Groep 2: Dieren die met enige medische verzorging en aandacht na enige tijd in groep 1 kunnen belanden. Vaak wordt in deze groep nog onderscheid gemaakt tussen een 2A klasse (relatief weinig extra verzorging nodig) en een 2B klasse (extra zorg nodig).

Groep 3: Niet fitte dieren, of dieren die naast de vervuiling ook gewond zijn. Deze worden geëuthanaseerd.

Het is zaak om aan het begin van het incident de precieze medische criteria voor deze verschillende categorieën te bepalen en wel per vogelsoort. Scherpere criteria kunnen worden vastgesteld (d.w.z. leidend tot meer euthanasie) indien het bij een incident gaat om zeer grote aantallen getroffen dieren waarvoor de beschikbare middelen te beperkt zijn. Beslissingen hierover dienen zorgvuldig genomen te worden, door de hoogste leidinggevende in overleg met de veterinaire staf, en met de inbreng van eventuele belanghebbenden.

Euthanasie

Euthanasie is een gevoelig onderwerp en kan heftige emotionele reacties teweegbrengen bij onervaren vrijwilligers. Het is dan ook van belang dat het hoe en waarom zorgvuldig aan de vrijwilligers wordt uitgelegd. Door de euthanasie in discretie te laten plaatsvinden, d.w.z. in een speciale ruimte, kan veel emotie worden vermeden.

Revalidatie

Revalidatie is de belangrijkste doelstelling van de opvang en is gericht op het verantwoord terugzetten van een volledig hersteld dier, waarvan mag worden aangenomen dat hij zich kan handhaven in de populatie en zo mogelijk (opnieuw) kan deelnemen aan het voortplantingsproces. De revalidatie omvat het vangen, medisch verzorgen, schoonmaken, voeden en verzorgen, en uiteindelijk het vrijlaten. Er zijn 5 stadia mee gemoeid: initiële interventie, opname en voorbereiding op het wassen, het wassen, herstel en voorbereiding op het vrijlaten, en de vrijlating.

Initiële interventie

Het vangen

Het vangen van een dier dient te gebeuren liefst door ervaren mensen, om het dier zo min mogelijk te stresseren (dit vergroot de uiteindelijke kansen op overleving) en om de veiligheid van de vanger zo min mogelijk te compromitteren. Richtlijnen voor het vangen van vogels dienen te worden nageleefd, waarbij aandacht moet zijn voor het specifieke gedrag (en dus vangst- en behandelmethode) van iedere betrokken vogelsoort.

Transport

Het transport van vogels vindt best plaats in dozen, die aan drie criteria moeten voldoen:

- Ze moeten voldoende ruim zijn zodat de vogel comfortabel kan bewegen zonder de wanden te raken
- Ze moeten voldoende ventileren (luchtgaten) zodat de toxische dampen en lichaamswarmte kunnen ontsnappen
- Ze moeten voldoende sterk zijn om een actieve vogel binnen te houden.

Het transport van gevangen vogels naar het opvangcentrum dient plaats te vinden zo kort mogelijk na hun vangst op het strand en in een zo kort mogelijk traject. Wanneer meerdere vogels ineens getransporteerd moeten worden dienen de volgende criteria in acht gehouden worden:

- De dozen nooit stapelen: door uitwerpselen worden de bodems van dozen week en de vogel kan er doorzakken indien de doos niet goed wordt ondersteund
- De dozen moeten niet tegen elkaar staan; optimale ventilatie voor iedere doos moet zo goed mogelijk gewaarborgd zijn.

Stabilisatie

Dit kan onder bepaalde omstandigheden eventueel reeds op het strand plaatsvinden. De stabilisatie omvat zowel eerste hulp als initiële verzorging gericht op het voorkomen of bestrijden van onderkoeling en uitdroging. De slachtoffers ontvangen oraal een vloeistof met actieve kool om ingeslikte olie zoveel mogelijk te absorberen, ogen worden schoongemaakt en verwijderbare olie wordt zoveel mogelijk afgeveegd. Daarna krijgen de vogels warmte en rust. Na succesvolle stabilisatie zal een dier actiever worden, en door te eten weer op krachten kunnen komen.

Wassen

Het wassen omvat het schoonmaken met een detergent (Dreft heeft zich bewezen als het meest effectief), het vervolgens zorgvuldig uitspoelen van dit detergent en het drogen met warmeluchtdrogers. Het schoonmaken herstelt de afdichtende eigenschappen van de veren en daarmee de waterdichtheid van het verenkleed als geheel. Het wassen en het spoelen dient te geschieden met warm (41 graden C) water, waarbij vooral tijdens het spoelen veel warm water onder druk nodig is om het gewenste resultaat te bereiken. Wanneer olie en detergent geheel is verwijderd (het verenkleed wordt paradoxaal genoeg met water droog gespoten) kan de vogel gedroogd worden. Dit gebeurt in een box waarop een warmeluchtdroger (30-35 graden C) wordt gezet. De droogtijd hangt onder meer af van de omgevingstemperatuur, de luchtvochtigheid en de grootte van de vogel.

Voorbereiding op vrijlating

Na het wassen en drogen zal een vogel zelf zijn verenkleed moeten herschikken en dat gaat hij effectief doen zodra hij in een zwembad gezet wordt. Door dit gedrag herstelt de vogel zijn waterdichtheid en daardoor zal hij steeds hoger op het water gaan drijven. Dit moet nauwkeurig geobserveerd worden door een deskundige, want kort na het wassen verliest de vogel nog veel warmte op het water en verzwakt. Om onderkoeling van de dieren te voorkomen moeten ze aanvankelijk regelmatig van het water gehaald en opnieuw gedroogd worden. Bij voldoende herstel van de waterdichtheid en normaal gedrag kunnen de vogels op een buitenbad (eventueel met zout water voor optimale acclimatisering) geplaatst worden ter voorbereiding op de vrijlating. Een vogel die de waterdichtheid niet bereikt moet opnieuw gewassen worden.

Vrijlating

Herstelde vogels moeten zo snel mogelijk worden vrijgelaten op een geschikte plaats, d.w.z. ergens in hun verspreidingsgebied waar ze seizoensmatig thuishoren en waar de kans op hernieuwde vervuiling zo klein mogelijk is. Alvorens de vogels vrijgelaten worden dienen ze aan de gestelde medische gezondheidscriteria te voldoen en geringd te zijn.

Vrijlatingscriteria

- Normaal gedrag
- Lichaamsgewicht binnen een marge van 10% van dat van een wild exemplaar
- Waterproofing volledig
- (facultatief: bloedwaarden normaal)
- Goede fysieke conditie
- Op het zicht vrij van ziektekiemen
- Geacclimatiseerd aan buitentemperaturen, licht, en indien relevant zout water

- Ontdaan van alle tijdelijke herkenningstekens en voorzien van een geregistreerde ring

Criteria vrijlatingsplaats

- Vrij van olieverontreiniging (ook wat betreft de voedselbronnen)
- Zo klein mogelijk risico van re-contaminatie
- Zoveel mogelijk overeenkomstig met plek van vangst
- Gelegen binnen het seizoensmatige verspreidingsgebied
- Geschikte weerscondities/ geschikt tijdstip op de dag (bijv. i.v.m. getij)
- Minimale logistiek nodig ter realisatie
- Toestemming van de relevante overheid
- Vóór, of kort na de vrijlating dienen de nummers van de vogelringen, samen met gegevens van plaats en datum van vrijlating, overgemaakt worden aan de ringdienst (KBIN).

Bijlage 8: Inrichting faciliteiten

Inrichting Vergaderruimte Beleidsgroep

Waar:	VLIZ, Oostende
Hoe:	Er wordt een vergaderzaal ingericht waar de Beleidsgroep bijeen kan komen voor een eerste vergadering. De vergaderzaal wordt voorzien van een eerste versie van de "Informatie-unit", waarop alle bekende gegevens over het incident worden samengebracht. Totdat het uiteindelijke Crisiscentrum –op initiatief van het hoofd crisisteam- is ingericht zal het VLIZ de vergaderruimte met Informatie-unit ter beschikking stellen aan het Crisisteam. Van belang daarbij is een goede bewaking van de ingang.
Klaar binnen:	12 uur na Notificatie
Te coördineren door:	VLIZ

Inrichting Crisiscentrum

Waar:	Nabij (loopafstand) het Tijdelijk Opvangcentrum Vogels (NB: Crisiscentrum moet op zichzelf staan; aparte toegangsbeveiliging is nodig; geen fysieke vermenging met TOV)
Hoe:	Zie Bijlage 12
Klaar binnen:	24 uur na de beleidsgroepvergadering
Te coördineren door:	Hoofd crisisteam

Inrichting Onthaalpunt Vrijwilligers

Waar:	(Nabij, maar niet in TOV)
Hoe:	Zie Bijlage 9
Klaar binnen:	12 uur na de beleidsgroepvergadering
Te coördineren door:	Vogelbescherming Vlaanderen

Inrichten Tijdelijk Opvangcentrum

Waar:	VOC Bootsman Jonson
Hoe:	Zie Bijlage 11
Klaar binnen:	Opvang en stabilisatie: 12 uur Wassen en revalidatie: 48 uur
Te coördineren door:	VOC Oostende

Bijlage 9: Profielschets Onthaalpunt vrijwilligers

Fysieke componenten

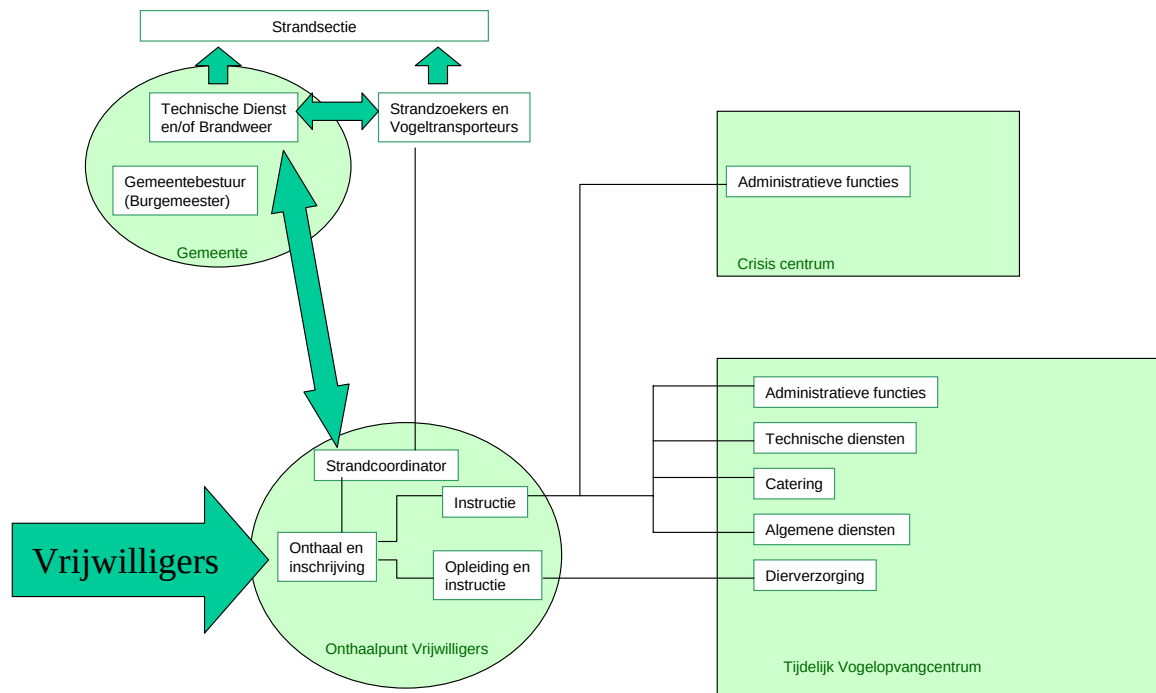
Klein gebouw met verschillende ruimten:

- wachtruimte
- onthaalruimte
- 1 à 2 instructieruimten
- Opslagplaats
- toiletvoorzieningen

Indeling en beschrijving van units

Unit	Beschrijving	Uitrusting	Bemensing
Onthaalruimte/in fodesk	Ruimte met twee administratief medewerkers die aan de hand van een intake formulier gesprekken voeren met individuele vrijwilligers. Informatie-materiaal kan worden afgehaald.	3 tafels, elk met 3 stoelen. 2 computers (1 met Internetverbinding) 3 telefoonlijnen 1 faxlijn 1 Internetverbinding Informatiepaneel Informatiemateriaal (om mee te nemen)	Twee inschrijvers. Twee à drie telefonisten.
Wachtruimte/ ontspannings-ruimte	Hier wachten de vrijwilligers tot zij aan de beurt zijn.	Tafels met stoelen. Beperkte catering (koffie e.d.).	
Instructieruimte 1	Een grote ruimte kan gebruikt worden voor instructie (veiligheid, dierv verzorging) en om op zekere tijden een debriefing te houden.	Tafels en stoelen Whiteboard en stiften. Kaart van de kust. Posters met instructies.	
Instructieruimte 2	Een kleinere ruimte kan doorlopend gebruikt worden als instructie-ruimte.	Tafels en stoelen. Flip-over bord	
Opslagruimte	Ruimte geschikt voor de opslag van strandzoek-pakketten		

Bijlage 10: Organisatie instroom van vrijwilligers

Bijlage 11: Profielschets van een tijdelijk opvangcentrum

Fysieke componenten

Eén grote centrale ruimte (ter grootte van een gymnastieklokaal) of gebouw met grote aan elkaar grenzende ruimten.	Voor het houden en behandelen van olieslachtoffers. Aparte secties voor wassen (60 m ²), voedselbereiding (15 m ²). Per 100 middelgrote vogels (zeekoeten) 20-30 m ² ruimte benodigd
Goede voorziening van warm water (39-41 graden C).	Voor het wassen van de vogels is relatief veel water nodig op constante druk (3-4 bar).
Voorziening om vervuild waswater verantwoord af te voeren.	Opvang en afvoer van het vuilste waswater naar een opvangtank en de afvoer hiervan naar een erkend afvalverwerkingsbedrijf....
Voorziening voor de inzameling en afvoer van vaste vervuilde afvalstoffen en medisch afval.	Bijvoorbeeld overalls, doeken, vervuilde kranten en dozen, maar ook bijvoorbeeld injectiespuiten en – naalden.
Goede ventilatie	Voorkomen van toxische dampen in schadelijke concentraties, te hoge luchtvochtigheid, dit ter bestrijding van infectieziekten.
Temperatuurcontrole	Behouden van een tochtvrije, warme (24-29 graden C) omgeving.
Electriciteitseisen	Minimum 200 Amp, 120/240 V, Enkelfase, en geaarde zekeringen
Communicatie	Ten minste één telefoonlijn, om lawaaioverlast en verstoring te vermijden, niet in de nabijheid van de vogels.
Een aantal kleine ruimten	Voor verschillende functies, zoals kantoorruimte, veterinaire behandelkamer, isolatieruimte voor bepaalde dieren, kleed- en decontaminatieruimte, personeelsruimte/ontspanning (en EHBO!), opslagruimte.
Aansluitende buitenruimte	Voor het opstellen van buitenbaden (ten minste 4 zwembaden van ca. 5 x 3 m), materialenopslag (bijvoorbeeld in containers).
Toiletten, eventueel douches	
Ruime parkeergelegenheid	
Gemakkelijke bereikbaarheid, ook voor vrachtwagens	
Beveiliging	De receptiebalie van het centrum moet gemakkelijk bereikbaar zijn voor mensen die vogels brengen. Slechts geautoriseerde personen hebben toegang tot de rest van het centrum.

Units voor de behandeling van vogels

Unit	Activiteiten	Aankleding	Bemensing
Receptiebalie	Enige plaats waar mensen van buitenaf het opvangcentrum kunnen bezoeken om vogels binnen te brengen.	Open deur (grenzend aan parkeerplaats). Twee tafels en twee stoelen. Zo mogelijk verwarmd. Ruimte om binnengebrachte dozen neer te zetten. Registratieformulieren Schrijfmateriaal	1 of 2 vrijwilligers, ten minste 1 gekwalificeerd medewerker van het KBIN of het IN, of een expert m.b.t. vogels herkennen.
Intake	Medische ruimte waar triage (inclusief euthanasie) wordt toegepast en waar voor de toegelaten vogels een medische fiche wordt opgemaakt. Normaal gesproken onderdeel van de veterinaire unit.	Eén of twee tafels, elk met twee stoelen Schrijfmateriaal Intakeformulieren Weegschaal Medische uitrusting	Eén of twee dierenartsen Per dierenarts ten minste één assistent
“Vuile” verzorging	Hier verblijven de vogels in ongewassen toestand en worden ze verzorgd. Vogels zijn gegroepeerd in klassen 1 (klaar om te wassen), 2A (herstellend, nog niet klaar om te wassen) en 2B (intensieve verzorging).	Goed geventileerde ruimten “Net bottom cages” Voorraadkast met daarin: Handdoeken, handschoenen, overalls, etc.	Een afdelingschef; per 100 vogels: 4 ervaren krachten en 4 vrijwilligers in opleiding
Wassen en spoelen	Natte deel van het opvangcentrum, en de sluis tussen het “vuile” en “schone” deel van het opvangcentrum.	Drie à vier waspunten bestaande uit wasbakken op werkhoogte. Voorraad Dreet Warmwatervoorziening Reservewasbakken Drie à vier spoelpunten bestaande uit spoelkop met regelbaar warmwater op druk.	Eén ervaren afdelingschef (voorziet ook “Drogen” en “Zwembaden”) Per wasbak één ervaren wasser, één wasser in opleiding; Per spoelpunt één ervaren spoeler, één spoeler in opleiding.
Drogen	Gewassen en nog natte vogels verblijven in hokken waar ze met warmeluchtblazers worden gedroogd.	6 Net bottom cages Iedere kooi voorzien van warmeluchtblazer	Twee vrijwilligers
Zwembaden (indoor/ outdoor)	Enkele zwembaden liggen nabij de droogruimten voor optimalisatie van het waterproofingproces. Revalidatiebaden ter voorbereiding op de vrijlating zijn liefst in buitenlucht gevestigd.	6 tot 10 zwembaden, elk voorzien van vliegnet, uitrustplankje met voerbak regelbare, continue aanvoer en afvoer van koud water	Per 3 zwembaden 1 ervaren vrijwilliger

Veterinaire unit	Omvat normaal gesproken de "Intake" (zie boven) waarbij een speciale ruimte is ingericht voor uitvoering van euthanasie.	Twee behandel tafels Schrijfmateriaal Medische uitrusting (NB: medicijnen in afsluitbare ruimte).	Eén à twee dierenartsen; per dierenarts 1 assistent
Keuken	Hier wordt het voedsel voor de vogels klaargemaakt.	Vriezers (voor vis) Warm- en koudwatervoorziening Drie tafels Drie industriële mixers Emmers Afwasbakken, borstels, schoonmaakmiddel Voorraadkast met daarin: Spuiten, slangen handdoeken	Eén ervaren afdelingschef; Vier tot acht vrijwilligers
Pathologie	Onderdeel van Hospitaal. Post mortems die in het centrum worden uitgevoerd geven belangrijke directe informatie over de algemene gezondheidstoestand van de dieren in behandeling.	Idem aan hospitaal.	(door dienstdoende dierenarts)
Opslag	Vriesruimte waar (door de wetenschappers geselecteerde) gestorven dieren verzameld en samen met hun medische fiche bewaard worden voor wetenschappelijke analyse (doorgaans in een lab buiten het opvangcentrum – te beslissen door verantwoordelijken wetenschappelijk onderzoek) Andere dieren worden verzameld in VOC voor destructie.	Vrieskisten Plasticzakken Labels schrijfmaterialen	1 parttime vrijwilliger

NB: Het is van belang dat er een scherpe fysieke scheiding wordt aangebracht tussen het deel van het centrum waar de vogels ongewassen verblijven en waar ze na het wasproces worden ondergebracht. Dit geldt ook voor het personeel, om vervuiling van het schone deel te voorkomen.

Bijlage 12: Profielschets van een crisiscentrum

Het Crisiscentrum is de plek waarvandaan de totale interventie van dag tot dag gecoördineerd wordt. Het Crisiscentrum biedt huisvesting aan het Hoofd Crisisteam, een kleine administratieve staf, de Informatie-unit en het Crisisteam dat er permanente vergaderruimte heeft.

Het Crisiscentrum wordt opgezet liefst nabij, of aangrenzend aan, het Tijdelijke Opvangcentrum Vogels, maar is hiervan geheel gescheiden met een eigen toegang die beveiligd kan worden.

Fysieke componenten

Administratief deel:	3 tafels, 3-6 bureaustoelen 3 pc's (één met Internetaansluiting) 3 telefoons
Vergaderzaal	3 tafels 12 stoelen zgn "Informatie-unit" (zie onder)
Perszaal	3 tafels, 20 stoelen (naar omstandigheden kan ook de Vergaderzaal gebruikt worden. NB: in dat geval moet de Informatie-unit worden afgeschermd van de media)
Beveiliging	Crisiscentrum alleen toegankelijk voor bevoegden. Wachter aan de deur houdt onbevoegden tegen.
Parkeergelegenheid	Parkeerplaats voor tenminste 10 auto's
Ligging	Liefst op loopafstand van overige faciliteiten (Tijdelijk opvangcentrum, onthaalpunt vrijwilligers)

Informatie-unit

Dit is een muur waarop de meest actuele informatie wordt geplakt, gegroepeerd in de volgende secties:

- a. Overzichtskaart Belgische kust met strandsecties
- b. Contactadressen en telefoonnummers (leden Beleidsgroep, Coördinatieteam, EHBO posten, Ziekenhuis, Gemeenten etc.)
- c. Organisatiediagrammen (Totale interventie, organisatiestructuur binnen verschillende faciliteiten)
- d. Kopie van het Interventieplan

- e. Overzicht van de interventie (faciliteiten, rehabilitatiestappen)
- f. Tabellen met vogelgegevens (strandvondsten, intake gegevens, gewassen, vrijlating, euthanasie/gestorven, getransporteerd), zo mogelijk analyses met grafieken
- g. Gegevens inzet professionals, vrijwilligers

Bijlage 13: Lijst wetenschappelijke activiteiten BMM/KBIN

Achtergrond: De overheid heeft de verplichting de toestand van het mariene milieu in te schatten, ook tijdens incidenten, en daarna ook bepaalde zaken, waaronder ook de impact van een incident, te rapporteren (nationale verplichtingen, bijvoorbeeld volgens de MMM-wet en het KB van 21 december 2001, en internationale, bijvoorbeeld volgens het OSPAR Verdrag, en volgens de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn).

Samenwerking: Voor dit wetenschappelijk onderzoek werkt de BMM/KBIN samen met het IN.

Takenpakket:

- tellingen binnengebrachte (levende) vogels per soort en per herkomst; indien relevant en mogelijk, verzamelen van andere gegevens zoals kleeft, leeftijd, gewicht,... (VOC, BMM/KBIN/IN) – dagelijks rapportje van VOC/BMM/KBIN/IN; elke levende vogel dient bij binnenkomst een label te krijgen (VOC);
- inschatting oorzaak stranding; olie, algen, voedseltekort, andere substanties,... (BMM/KBIN/IN - VOC);
- tellingen van dode vogels (te beslissen of die tellingen plaatsvinden op de stranden, of gevraagd wordt aan gemeenten ook dode dieren te verzamelen): (BMM/KBIN/IN,...), verzameling van bijkomende gegevens – dagelijks rapport;
- verzamelen, individueel verpakken en labelen, en bewaren van (geselecteerde) dode vogels (vogels dood aangespoeld, vogels dood in VOC); kadavers in staat van ontbinding worden normaal gezien niet bewaard, en vormen afval (BMM/KBIN/IN met medewerking van VOC);
- stockage van dode vogels in diepvries/koelruimte (BMM/KBIN, VOC);
- verdeling van de verzamelde vogels naar onderzoekers;
- controle van aanwezigheid van ringen op dode en levende vogels; overmaken van de gegevens aan ringdienst (VOC, BMM/KBIN/IN);
- staalname van olie of andere producten aanwezig op de vogels, en indien nodig geacht en mogelijk, analyse (BMM/KBIN);
- toezicht (samen met anderen) op dierenwelzijn; indien mogelijk diergeneeskundige assistentie bij verzorging vogels (VOC, BMM/KBIN-dierenarts);
- ad hoc post mortems van kadavers, indien dit voor de verzorging relevant is, bijvoorbeeld indien ziektes optreden, bij sterfte door onbekende oorzaak,... (VOC, BMM/KBIN-dierenarts); post-mortems voor wetenschappelijk onderzoek worden enkel uitgevoerd na de crisis op de verzamelde dieren (BMM/KBIN/IN - dierenarts);
- organisatie van eventuele andere nuttige taken, zoals de inschatting van het aantal vogels dat zich nog op zee bevindt door tellingen vanuit de

lucht of van op zee, modellering van de drift van besmeurde vogels,... (BMM/KBIN/IN);

- Na de crisis: ringen van vrij te laten vogels (KBIN); toestemming van en informatieverstrekking aan BMM/KBIN noodzakelijk voor plaats en aantal vrij te laten vogels, indien deze vrijlating in zee plaatsvindt;
- informatieverstrekking over:
 - gegevens over olie op zee waargenomen door toezichtsvliegtuig (SITREPS), worden (eventueel via het rampenplan Noordzee) aan de gouverneur overgemaakt; de coördinator van de provincie kan die doorsturen naar het VOC (Fax); bij relevantie worden SITREPS onmiddellijk ook aan VOC overgemaakt;
 - resultaten van de modellen voor verdrifting en verspreiding olie (SITREPS die standaard opgesteld worden), worden aan het crisiscentrum vogelopvang overgemaakt, mogelijk via de coördinator op de provincie (Fax)

Het aantal levend en dood aangespoelde vogels per soort per dag worden dagelijks via de coördinator Media en Informatie beschikbaar gemaakt op de website van het incident.

Bijlage 14: Middelen van deelnemende organisaties

BMM (KBIN)

- toezichtsvliegtuig (callsign: BA402–BA4xx), uitgerust voor opsporing en documentatie van olieverontreiniging;
- simulatiemodellen voor de voorspelling van het gedrag (verspreiding en verdrifting) van mariene verontreiniging (en evt. drijvende voorwerpen);
- toezichtsvaartuig (RIB) TUIMELAAR (callsign: OS 2088), 6,5m lang, uitgerust met 2 buitenboordmotoren, elektronische kaart en DGPS, VHF, radar, 220V (op batterij), generator, PC,... Gestationeerd op trailer te BMM Oostende; twee bemanningsleden, ruimte voor 2 tot 4 passagiers. Mogelijke uitbreiding met toestel (UV sensor) voor het bepalen van KWS in de waterkolom.
- 4WD (pickup), met plaats voor 3-4 personen, uitgerust met laadbak van 1.9m lengte, geschikt en vergunning om mee op het strand te rijden, en geschikt voor het trekken van een sleep tot 3.000kg;
- camionette 4WD, met plaats voor 3 personen en laadruimte van 2.4m lengte, 1.8m hoogte, geschikt voor het trekken van een sleep tot 1800kg;
- oceanografisch schip BELGICA;
- diepvriesruimte: 1 x 8m³ diepvries –22°C (mogelijk uit te breiden tot 2 x 8m³), 2 x 1m³ diepvries –18°C, 1 x 8m³ koelruimte +2°C; locatie: BMM Oostende.

FOD Leefmilieu
(pm)

Vogelbescherming Vlaanderen
(pm)

VOC Oostende
(pm)

Bijlage 15: Handleiding Strandzoekers

Taken

- Met olie besmeurde vogels verzamelen op plaatsen waar andere diensten of ploegen nog niet zijn. Deze plaatsen worden aangegeven en bijgehouden door de Coördinator strandactiviteiten.
- Zo veel en zo goed mogelijk verzamelen van levende met olie besmeurde vogels.
- Zo veel en zo goed mogelijk verzamelen van dode vogels – indien zo afgesproken en indien hiervoor nog tijd en mankracht voor handen is.
- De plaatsgegevens van de gevonden dode en levende vogels zo volledig mogelijk bijhouden.
- De dode en levende vogels zo goed mogelijk overbrengen naar het Tijdelijke Opvangcentrum Vogels (TOV).
- Eventueel pas aangespoelde olie melden.

Briefing

- ♦ Op de briefing in het Onthaalpunt vrijwilligers wordt door de coördinator strandzoekers overlopen welke de standaardregels zijn om veilig, legaal en snel de met olie besmeurde vogels op te speuren, te vangen en over te brengen naar het Onthaalpunt vogels. Ook wordt je uitgelegd hoe de verzekering werkt en dat er geen mogelijkheid is vervoers- of telefoonkosten terug te vorderen. Daarna worden teams van 2 tot 5 mensen geformeerd, elk team met eigen vervoer en gsm

Belangrijk

- ♦ Veiligheid eerst! Ga niet op glibberige dijken of strandhoofden!!!
- ♦ Hou je aan de regels gegeven tijdens de briefing, vooral over herkenbaarheid en betreding van ontoegankelijke stranden.
- ♦ De groep volgt het aangegeven parcours en houdt contact met de coördinator.
- ♦ Werk zo veel mogelijk per 2 of 3 om een vogel te vangen.
- ♦ Noteer de gegevens van de vogel op de doos (locatie en evt. datum van vangst).
- Het schepnet wordt door de persoon gebruikt die de vogel zal vangen (zie handleiding strandzoeker hoe je dat best doet).
- De overall dient enerzijds om je eigen kledij te beschermen tegen de olie. Anderzijds ben je op die manier herkenbaar voor de officiële diensten die ook zoeken, of controles uitvoeren op de niet toegankelijke stranden.
- Om verdere verspreiding van de olie op de rest van het strand of op de dijk en straten te vermijden, kunnen sommige delen van het strand afgesloten worden voor het publiek. Bij twijfel omtrent toegankelijkheid spreek je iemand van de officiële diensten aan.

- Het strand is niet toegankelijk voor voertuigen waarvoor men niet de specifieke toestemming (schriftelijk en a-priori!) voor toegang verkregen heeft van de bevoegde overheid.
- Volg de instructies van de officiële diensten op; ga daar niet tegen in
- Bij verdere vragen, bel je de strandzoek coördinator.

Materiaal

- Vrijwilligers voorzien normaal in eigen vervoer en GSM
- 1 witte overall met embleem op de rug
- 2 plastic zakken voor over de schoenen
- 1 schepnet per auto
- transportdozen
- 1 alcoholstift
- enkele handdoeken
- Deze handleiding strandzoekers met een kopie van de kaart met de strandzones waar je als team gaat zoeken.

Handleiding

1) Hoe vang je een vogel?

- Het benaderen.

Hou er rekening mee dat de vogel schrik heeft van mensen, en zo snel mogelijk opnieuw in de zee wil vluchten. Hou dus wandelaars en (loslopende) honden zo ver mogelijk van de vogel weg! Ga ook nooit recht naar de vogel toe!

Wacht tot de vogel uit het water gekomen is.

Maak een ruime omtrekbeweging aan beide kanten van de vogel zodat 2 personen op een tiental meter, elk aan één kant tussen de vogel en de zee komen te staan.

Stap heel rustig en blijf zo dicht mogelijk bij het water.

- Het vangen.

Pas wanneer je recht tussen de vogel en de zee staat, benader je de vogel snel, en sla je het schepnet erover heen.

Het is van groot belang dat de vogel niet opnieuw in de zee kan vluchten! Het water is ijskoud, de vogel is al nat en raakt verder gestresseerd en onderkoeld. Een tweede poging vraagt veel tijd (de vogel moet gevolgd worden tot deze opnieuw uit het water gekomen is) en heeft minder kans op slagen.

2) **Hoe behandel je de gevangen vogel?**

Let op voor je ogen en handen; de vogels zullen pikken!!

Haal de vogel voorzichtig uit het net: eerst de vleugels, dan de poten, en dan pas de kop.

Bedekt de vogel (vooral de kop!!!) met een handdoek indien de vogel niet onmiddellijk in een doos kan.

Steek de vogel los in een goed geventileerde doos.

Noteer de datum en vindplaats (strandzone) op de doos.

Van sommige soorten kunnen er, afhankelijk van de plaats in de doos, meerdere exemplaren van dezelfde soort samen worden gezet.

Verschillende soorten (bijv. alken en zeekoeten) niet bij elkaar in de doos plaatsen!

Bij agressieve soorten is dit sterk af te raden, vb. duikers, fuut

De vogels lijden aan onderkoeling (hypothermie) en stress. Het is van vitaal belang om de overlevingskans van de olievogel zo hoog mogelijk te houden, dat deze problemen reeds direct na de vangst kunnen bestreden worden: zo weinig mogelijk stress en de onderkoeling tegengaan.

Stress wordt bestreden met rust: hou de vogels donker en rustig. Continu (rustige?) muziek in de auto is minder stresserend dan af en toe gepraat.

Onderkoeling of hypothermie gaan we tegen door de temperatuur in de wagen boven de 20°C te houden. Dit is heel warm wanneer je winterkleden draagt!! Let bij grote aantallen en in plastic bakken erop dat de vogels niet oververhit (hyperthermisch) geraken.

Ventilatiegaten in de dozen gaan dit tegen. Bovendien kunnen de irriterende oliedampen wegventileren.

3) Wat doe je met een dode vogel?

Het bijhouden en binnen brengen van de dode vogels is evenzeer heel belangrijk om de totale balans van een olieramp op de vogels te bepalen. Indien er voldoende tijd is moeten deze ook verzameld worden – cfr. instructies van de verantwoordelijken wetenschappelijk onderzoek) Noteer eveneens de datum en vindplaats, en controleer de dieren op ringen. In het Onthaalpunt of Opvangpunt of (of in het) Opvangcentrum? vogels zullen de kadavers nagekeken worden, zullen bijkomende gegevens verzameld worden, en zal beslist worden over een eventueel verder onderzoek.

4) Het binnenbrengen in het Opvangpunt (zie supra) vogels.

Normaal kunnen de vogels worden binnengebracht in het Opvangcentrum Vogels en Wilde Dieren, Zinnialaan 8, Oostende.

Bij een olieramp zal het Onthaalpunt vogels duidelijk aangegeven staan. de levende vogels worden daar afgegeven met inbegrip van de gegevens over datum en vindplaats. In de meeste gevallen zal het ook aangewezen zijn dat ook de dode vogels hier afgegeven worden, samen met gegevens over vindplaats- en datum....

Gelieve alle andere materiaal opnieuw af te geven in het Onthaalpunt vrijwilligers!!

Bijlage 16: Strandzoekers basispakket

Materiaal

Iedere strandzoeker krijgt elk volgende voorwerpen:

- 1 handleiding strandzoeker
- een kopie van de kaart met de strandzones
- 1 overall met herkenningsembleem
- 2 plastic zakken om over de schoenen te doen bij het opnieuw betreden van de dijk; zo wordt er geen olie verspreid.

Per team en per wagen komen daar nog bij:

- 1 schepnet om de vogels mee te vangen
- plastic zakken om dode vogels in te doen, watervaste labels om gegevens te noteren
- dozen om levende vogels in te vervoeren
- 1 watervaste stift om de gegevens op de dozen te noteren

Bijlage 17: Ontvangstlijst levende vogels

FORMULIER INTAKE **LEVENDE** VOGELS

Document dagelijks af te geven aan verantwoordelijke BMM/KBIN of IN

DATUM:

pagina /

VERANTWOORDELIJKE:

UUR AANKOMST VERANTWOORDELIJKE:

UUR VERTREK VERANTWOORDELIJKE:

	SOORT	HERKOMST	OLIE %	BIJZONDERHEDEN (leeftijd, kleed, ring+nr., verwondingen,...)	Identificatie nr. VOC
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					

Bijlage 18: Ontvangstformulier dode vogels

FORMULIER INTAKE **DODE** VOGELS

Document dagelijks af te geven aan verantwoordelijke BMM/KBIN of IN

DATUM:

pagina /

VERANTWOORDELIJKE:

UUR AANKOMST VERANTWOORDELIJKE:

UUR VERTREK VERANTWOORDELIJKE:

	SOORT	HERKOMST	OLIE %	BIJZONDERHEDEN (leeftijd, kleed, geslacht, ring+nr., ...)	Toestand kadaver *	A:Afval D:Diep-vries: nummer!**
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						

* 2: zéér vers; 3: lichte staat van ontbinding; 4: verregaande staat van ontbinding; 5: skeletresten, ingewanden weg; noteer ook of het kadaver aangepikt is

** Dieren voor wetenschappelijk onderzoek: individuele verpakking en labeling voor herkenning achteraf

Bijlage 19: Vrijwilligers registratieformulier

Registratienummer (en badge):

Naam vrijwilliger:

Adres:

Telefoonnummer:

GSM nummer:

E-mail adres:

In geval van nood contacteren:

Naam:

Adres:

Telefoonnummer:

Type van relatie :

Interesse gaat uit naar:

Werken met dieren? Ja/nee

Bureauwerkzaamheden? Ja/nee

Techniek? Ja/nee

Buiten (strand)? Ja/nee

(Allergieën, medicaties):

Vaccinaties:

(bv. Tetanus, Hepatitis A, Hepatitis B, Typhus, Gele koorts, Malaria, Influenza)

Ervaring met dierverzorging?

Onervaren, ervaren, zeer ervaren Beschrijving:

Relevante hobbies:

(bijv. vogelaar)

Ander kwalificaties:

(bv. Rijbewijs, EHBO Diploma)

Relevante beroepskwalificaties:

Administratie/boekhouding

Houtbewerking

Elektricien

Loodgieter

Motortechnicus

Andere relevante ervaring

.....

.....

Relevante opmerkingen

.....

.....

.....

.....

.....

Is vrijwilligersverklaring ondertekend? Ja/nee

Beschikbaarheid:

	Wk 0	Wk 1	Wk2	Wk3	Wk4	Wk5
Ma						
Di						
Wo						
Do						
Vr						
Za						
zo						

Paraaf administrateur

Handtekening vrijwilliger

Plaats en datum

Bijlage 20: Vrijwilligersverklaring

Naam

Datum

Als vrijwilliger in het Interventieplan Vogels onderschrijf ik het volgende

- Ik ben mij bewust van de veiligheids- en hygiënevoorschriften, en voorschriften m.b.t. toegang tot de stranden, en zal mij ernaar gedragen en anderen er op attent maken
- Ik ben mij bewust van het belang van de verzorgingsprotocollen en zal ze volgen
- Ik ben mij bewust van de risico's van het werken met wilde dieren en neem deze risico's voor eigen rekening.
- Ik aanvaard dat euthanasie kan worden toegepast op sommige dieren door de daarvoor bevoegde stafmedewerkers.
- Ik zal optimaal samenwerken met andere personen in deze interventie; Eventuele problemen zal ik zo snel mogelijk melden aan de desbetreffende staf.
- Mijn werk binnen het Interventieplan is als vrijwilliger en zal daarom onbezoldigd zijn
- Ik zal mij loyaal houden aan de afspraken omtrent mijn beschikbaarheid die ik bij mijn inschrijving heb toegezegd.
- Ik zal eventuele ongevallen, verwondingen of gevaarlijke situaties direct melden bij de bevoegde staf
- Ik zal geen uitspraken naar de pers doen zonder hierover vooraf overleg te hebben gehad met het Hoofd Crisisteam
- Ik begrijp dat het werken met levende vogels, eventueel met olie besmeurd, in bepaalde gevallen een gezondheidsrisico kan meebrengen, en verklaart medisch geschikt te zijn om met levende vogels te werken, en geen allergieën te hebben, of medicijnen te nemen waardoor dit werk een hoger gezondheidsrisico met zich meebrengt;
- Ik zorg zelf voor mijn medische verzekering en kan niemand binnen de crisisleiding aansprakelijk stellen voor eventuele schade of verwondingen opgelopen gedurende mijn activiteiten als vrijwilliger

In tweevoud ondertekend te (plaats) op (datum):

(Handtekening)

Bijlage 21: Vragen ten behoeve van de bepaling van strategie

1. Schets van actuele situatie
 - a. Om hoeveel vogels gaat het?
 - b. Levende dieren, dode dieren?
 - c. Waar spoelen de vogels aan?
 - d. Wat is de oorzaak van de aanspoeling?
 - e. Welke termijn geldt voor het wegnemen van de oorzaken (dagen, weken, maanden?)
2. Financieel
 - a. Is er sprake van een aansprakelijk te stellen partij?
 - b. Kunnen alle partijen vooralsnog hun eigen te maken kosten dekken
 - c. Is er een noodfonds beschikbaar voor andere kosten die gemaakt moeten worden, o.a. voor het inrichten en onderhouden van tijdelijke faciliteiten?
 - d. Vaststelling van eventuele acties voor het zekerstellen van voldoende fondsen
3. Levende vogels: tijdelijk opvangcentrum
 - a. Wat is de opvangcapaciteit in VOC Oostende? Tot welke limiet kan bestaande huisvesting gaan?
 - b. Welke soorten worden gerevalideerd?
 - c. Is er een noodzaak voor de inrichting van een tijdelijk opvangcentrum?
 - d. Zo ja, waar?
 - e. Onder welke omstandigheden en voorwaarden worden er vogels naar het buitenland getransporteerd?
 - f. Welke triage-criteria worden gehanteerd?
 - g. Is er behoefte aan hulp van buitenlandse experts? Zo ja wie zal worden benaderd?
4. Dode vogels
 - a. Waar worden de dode vogels verzameld?
5. Vrijwilligers
 - a. Noodzaak tot het oproepen en coördineren van vrijwilligers?
 - b. Zo ja, waar wordt het vrijwilligerscoördinatiepunt gevestigd?
6. Zoeken op de stranden
 - a. Vinden er reeds strandkuis activiteiten plaats?
 - b. Zo ja, in welke gemeenten?
 - c. Welke gemeenten zoeken naar vogels?
 - d. Op welke plaatsen/tijdstippen is ondersteuning vanuit VOC gewenst of noodzakelijk?
 - e. VOC en desbetreffende gemeenten maken afspraken
7. Coördinatie
 - a. Installatie Crisisteam
 - b. Vaststellen waar het coördinatiecentrum wordt gevestigd

8. Media

- a. Gouverneur delegeert bepaalde taken
- b. Welke mededelingen worden aan de media verstrekt?

Bijlage 22: Informatie omtrent de opslag en verwerking van oliehoudende afvalstoffen en kadavers (bron: OVAM)

A. Aanlevering van met olie verontreinigd materiaal voor optimale verwerking

1. Dode met olie verontreinigde dieren, organisch materiaal

a. Inzameling en tussentijdse opslag

De tussentijdse opslag van dierlijk afval dient te gebeuren in lekvrije recipiënten die voorzien zijn van het opschrift: "Categorie 1-dierlijk materiaal – uitsluitend bestemd voor vernietiging". In afwachting tot ophaling wordt het dierlijk afval bij voorkeur gekoeld bewaard.

b. Transport

Het transport van dierlijk afval dient te gebeuren door een erkend ophaler of geregistreerd vervoerder van categorie 1-materiaal. Lijsten van ophalers van categorie 1-materiaal zijn te bekomen bij de dienst biologische afvalstoffen van de OVAM.

c. Verwerking

Zie bij "welke afvalstofverwerkende bedrijven kunnen deze afvalstoffen in ontvangst nemen"

2. Ander materiaal (karton, papier, plastics) dat met olie verontreinigd is – moet dit gesorteerd worden?

a. Inzameling en eerste tussentijdse opslag.

De tussentijdse opslag van grote hoeveelheden dient bij voorkeur te gebeuren in lekdichte recipiënten, overdekt en op een vloestofdichte vloer. Dit om verdere uitloging en aldus bodemverontreiniging te voorkomen. Aangezien deze opslag in principe milieuvergunningplichtig is kan men trachten om een opslagmogelijkheid op voorhand te voorzien in het gemeentelijk containerpark bijvoorbeeld. Opslag van deze afvalstoffen bij civiele bescherming of brandweer kan eventueel ook voorzien worden.

b. Transport

Het transport naar de verwerkingsinrichting dient te gebeuren door een erkend overbrenger (zie www.ovam.be).

c. Verwerking

Gezien de aard van de afvalstof en bijhorende verontreiniging is een verdere uitsortering niet vereist en zeker niet noodzakelijk voor de verdere verwerking. Al deze met olie verontreinigde –en brandbare- afvalstoffen zullen verwerkt moeten worden dmv verbranding in hiertoe vergunde verbrandingsovens. Een lijst van deze vergunde verbrandingsinstallaties kan men eveneens weervinden op de website van de OVAM.

Let op: de specifieke voorwaarden voor aanlevering van de afvalstromen voor verbranding dienen best vooraf afgesproken te worden met de gekozen verwerker.

3. Mix van zand en olie

a. Inzameling en tussentijdse opslag

Wat betreft het zand verontreinigd met olie, dient dit (tijdelijk) opgeslagen te worden op een vloeistofdichte vloer. Indien dit in open lucht zou gebeuren, dient sowieso het hemelwater dat in contact komt met dit verontreinigd zand via een zuiveringssysteem (minstens een koolwaterstofafscheider) te passeren vooraleer dit kan geloosd worden; deze opslagplaats dient wel vergund te zijn voor de (tijdelijke) opslag van verontreinigde grond (2.1.2);

b. Transport

Het transport naar de verwerkingsinrichting dient te gebeuren door een erkend overbrenger.

c. Verwerking

Het met olie verontreinigd zand dient verwerkt te worden door een daartoe vergunde inrichting. Afhankelijk van de verontreinigingsgraad (meestal wat betreft de parameter minerale olie) dient het verontreinigd zand hetzij biologisch, hetzij fysico-chemisch gereinigd te worden. Een lijst van vergunde grondreinigingsinstallaties kan men eveneens terugvinden op de website van de OVAM. Indien de verontreiniging met organische stoffen (bijvoorbeeld minerale olie) hoog is, dient het verontreinigd zand thermisch gereinigd te worden.

B. Afvalverwerkende bedrijven langsheen de Vlaamse kust die de verschillende afvalstoffen in ontvangst kunnen nemen.

1. Dode met olie verontreinigde dieren

a. Tussentijdse opslag

De opslag van dierlijk afval, moet voldoen aan de voorwaarden zoals gesteld in het Vlarem. Bij AMINAL, Afdeling Milieuvergunningen, kan u meer informatie verkrijgen over de van toepassing zijnde Vlarem-rubrieken en de geldende vergunningsprocedure. Indien het een tijdelijke vergunning betreft, kan een aanvraag ingediend worden bij het college van burgemeester en schepenen van de gemeente.

b. Transport

In West-Vlaanderen zijn volgende ophalers erkend voor de ophaling van categorie 1-materiaal: Arno N.V. te Ichtegem, Berton N.V. te Zwevegem-Heestert en Vandecasteele Jean-Pierre N.V. te Torhout. Indien het echter gaat om een groot aantal vogels, kan men best rechtstreeks contact opnemen met Rendac N.V. te Denderleeuw.

d. Verwerking

Indien het om een klein aantal vogels gaat, mogen deze verbrand worden in een hiervoor vergunde afvalverbrandingsinstallatie. Als het echter een groot aantal dieren betreft, moeten deze verwerkt worden door de firma Rendac N.V.

2. Met olie verontreinigde afvalstoffen allerhande (papier, plastics, etc)

a. Tussentijdse opslag

Voor een lijst van vergunde bedrijven zie www.ovam.be (klik op ondernemingen en vervolgens op overbrengers en verwerkers)

b.. Transport

Voor een lijst van erkende overbrengers zie www.ovam.be (klik op ondernemingen en vervolgens op overbrengers en verwerkers)

c. Verwerking

Voor een lijst van vergunde bedrijven zie www.ovam.be (klik op ondernemingen en vervolgens op overbrengers en verwerkers)

Let op: de specifieke voorwaarden voor aanlevering van de afvalstromen voor verbranding dienen best vooraf afgesproken te worden met de gekozen verwerker.

Bijlage 23: Ter info: tussenkomsten bij strandingen van zeezoogdieren
Strandingen van zeezoogdieren maken geen deel uit van dit plan. Bij de stranding van een zeezoogdier dienen volgende diensten te worden verwittigd:

- levende zeehond (in nood): Sea Life Blankenberge komt tussen (tel.: 050/42.43.00)
- levende walvisachtige of zeeschildpad: BMM organiseert de tussenkomst (ism Fod leefmilieu)
- dode walvisachtige of zeehond of andere beschermde soort (zoals steur, schildpad): BMM organiseert de tussenkomst (ism Fod leefmilieu)
- bijvangst dieren van beschermde soorten: BMM organiseert de tussenkomst

BMM:

Tel 059/700131

Tel 0477/259006

Tel 0473/953059

FOD Leefmilieu

Tel 02/2104687

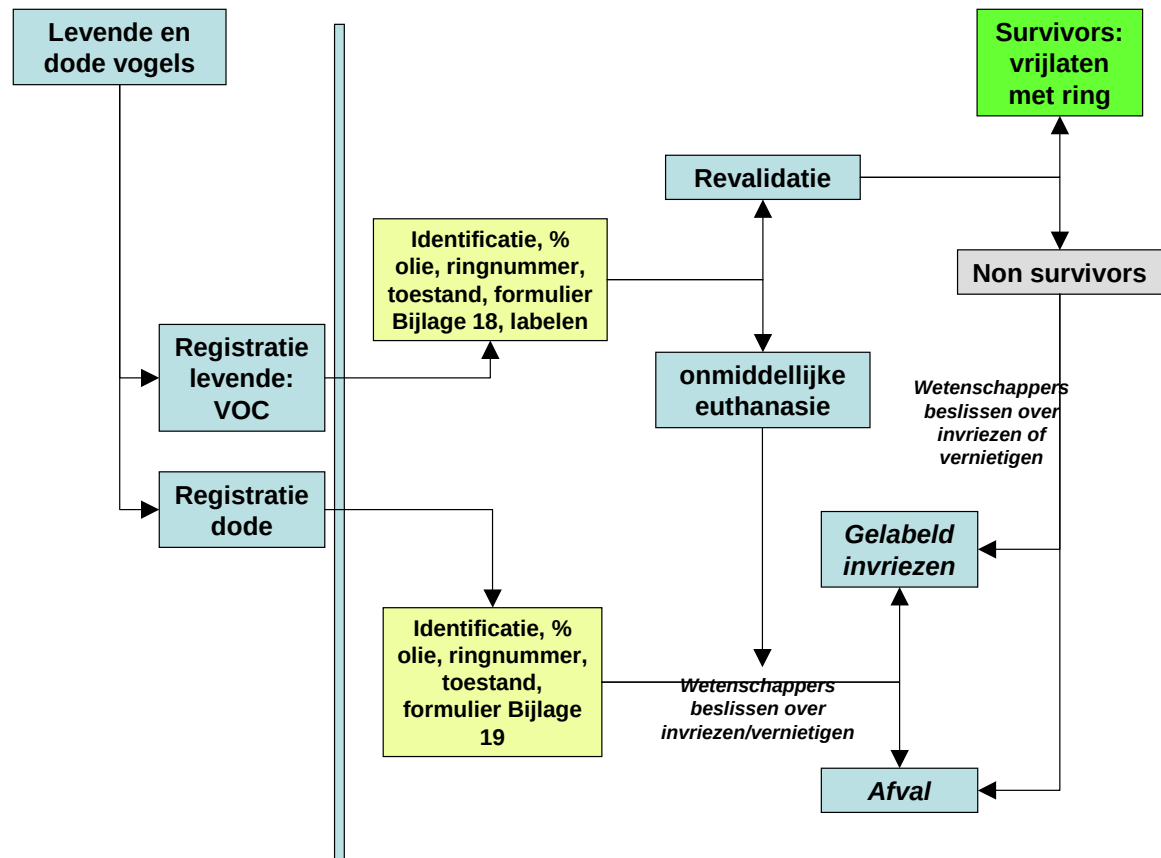
Tel 02/2105215

Tel 0475/466068

Bijlage 24: Veiligheid en gezondheid

Iedere betrokken dienst dient met zijn verantwoordelijke instantie voor welzijn op het werk na te gaan of er specifieke maatregelen moeten getroffen worden voor interventie in het kader van dit noodplan.

Bijlage 25: Overzicht van de behandeling van vogels ter verkrijging van gewenste wetenschappelijke informatie.

Bijlage 26: Protocol voor de psychologische bijstand van personeel en vrijwilligers die betrokken zijn bij een interventie rond met olie besmeurde vogels

Een ramp is een extreem ongewone situatie. Dit kan niet enkel lichamelijk maar ook psychisch zwaar wegen op de betrokkenen. Om zorgvuldig te handelen in dergelijke situatie kan het nodig zijn professionele psychische hulp te bieden aan het personeel.

Wanneer een collectieve noodsituatie zich voordoet, kan het psychosociaal interventieplan (PSIP) in werking worden gesteld. Dit plan activeert en coördineert psychosociale ondersteuningsmaatregelen voor de directe en indirecte betrokkenen bij de noodsituatie: de slachtoffers, familieleden, hulpverleners, getuigen, ...

Het PSIP is een federaal plan uitgaande van de F.O.D. Volksgezondheid dat wordt gecoördineerd door een half-tijdse psychosociaal manager per provincie. De verantwoordelijke van het PSIP is de federaal gezondheidsinspecteur.

Psychosociaal manager West-Vlaanderen:

Elke Allaert

Dienst openbare hulpverlening

Burg 4

8000 Brugge

Gsm 0478/73.38.96

Email elke.allaert@west-vlaanderen.be